Л.П. Дика

П’єси

для шкільної сцени

Київ

ЗМІСТ

Вступне слово 3
Золоте правило 4
Дійсна дружба 10
Будемо миротворцями 16
Ввічливість подовжує життя 23
Дійсне добро – безкорисливе добро 29
Діти - за чисте місто! 33
Золоте правило – світло на шляху 41
Не судіть… 46
Приємніше давати... 52
Про ябед 57
Киця Сарделька й золоте правило. 63
Скабка у чужому оці 74
Слово честі 82
Умій насолоджуватися працею! 88
Незвичайне дзеркало 93
Чи вміємо ми шуткувати? 102
Шануй батька свого і мати свою 107
Щедрість 121

Вступне слово

Мій друже!

Перед тобою збірник п’єс для Театру Юного Актора. Так ми величаємо Шкільний театр. Було б чудово, якби ТЮА діяв у кожній школі! Бо коли діти створюють свій театр і самі ж грають у ньому, вони разом творять прекрасну справу! Справу, що захоплює, об’єднує, породжує справжню дружбу, навчає добрим взаєминам. І якщо у твоєї школі ще нема драматичного театру, зважся стати його засновником і режисером! Зроби чудовий творчій крок із цим збірником п’єс! Зміст кожної з них нагадає й самім акторам і глядачам таке: усякий наш учинок, мов той бумеранг, повертається до нас добром, як що вчинок був добросердним, чи злом, якщо навпаки - учинок був негарним. А ще ці п’єси навчать і тебе й твоїх глядачів завжди співвідносити своє відношення до інших із моральними повчаннями християнських заповідей.

Бажаю тобі доброго здоров’я та творчого успіху!

З повагою автор.

Золоте правило

Дійові особи:
Ведучий
Бабуся
Артем, її онук

На авансцені – ведучий.
На сцені кімната Артема. Він складає в ранець підручники й зошити до школи й тихенько наспівує.

Ведучий. Добрий день, любі глядачі. Сьогодні ми розповімо про одне життєве правило, яке стосується кожного, кожного з нас. Воно таке мудре, що зветься навіть *(підкреслено*) зо-ло-тим! Ви бачите хлопчика Артема. Він збирається до школи. Зараз у кімнату зайде його бабуся.

З'являється бабуся.

Бабуся. Артем! Не спізнишся до школи?
Артем. Ні, бабусю. Уже біжу!
Бабуся. Підожди, Артемка. Сьогодні ж день народження в Дмитрика. Усі поздоровляти його будуть. А ти приготував щось приємне?
Артем. Ба! У нашому класі щодня в когось день народження. На всіх приємного не наберешся.
Бабуся. Проте ж друга поздоровити треба! З першого класу за одною партою!
Артем. (*Зітхнувши*). Треба, звичайно... Зараз що–небудь знайдемо… *(Перебирає речі, що розкидані по столу,*). А ось! Я подарую йому оці фломастери!

Артем кидає коробку зі фломастерами в ранець.

Бабуся. Фломастери!? Ти ж нарікав, що вони вже не пишуть!

Артем. Йо, ба, нормально! Якщо на них добре поплювати, чи водою намочити, будуть писати, як новесенькі!

Бабуся. Артеме! Придумай щось інше! Так не можна! Ти й Тетянку обдарував поламаною ручкою.

Артем. Бабусю! То й що, що поламана! Зате, яка, супер! Японська! Яскрава, блискуча! Усі дівчатка завжди радіють усьому такому.

Бабуся *(докірливо).* Артем! Не...

Артем. Поки! Поки, бабуню! Я вже дійсно запізнююся! Цілую тебе!

Артем цмока бабусю й швидко йде.

Бабуся (*навздогін*). Артем! Після уроків не затримуйся, обіцяли завітати твоя тітка Оксана з Танею!

Артем. Гаразд, ба, буду вчасно!

Бабуся одна на сцені.

Бабуся *(засмучено)***.** Зіпсовані фломастери в подарунок! От же образиться Дмитрик. (*Зітхнувши*). Але ж треба йти, пекти тістечка до гостей.

Бабуся йде зі сцени. Завіса закривається.

Ведучий. А ввечері бабуся з онуком приймали гостей: тьотю Оксану і її доньку Тетянку, ту саму Тетянку, яку Артем напередодні одарив *(іронічно*) супер ручкою - поламаною. За

духмяним чаєм із чудовими тістечками та веселими розмовами час проминув швидко. І от уже гості зібралися до дому. Артем із бабусею провели їх до метро. А коли повернулися, сталось таке…

Завіса відкривається.

На сцені стіл (зі стільцями), за яким щойно пили чай. На ньому чайний сервіз, підніс із тістечками, цукерки. На сцені з'являються бабуся та Артем. Артем держить у руках невеличкий яскравий пакунок.

Артем. Ба, дивись: Тетяна мені презент вручила! Цікаво, що тут.

Артем розгортає пакунок і бачить дуже маленьку футболку.

Артем. Схоже на футболку...*(Здивовано).* Це - що? Мені?

Бабуся. Ой, яка ж чудова!

Артем. Вона-то нічого, але ж дуже замала, тільки на ляльку й годна!!

Бабуся *(хитро).* Нормальна футболочка! Супер футболочка! Тож ти її у воді намочи гарненько та вдягни. Хай на тобі посохне то й стане точнісінько впору.

Артем *(з обуренням*). Бабуню, ти знущаєшся? Це Тетянка з неї виросла, а викидати пожалкувала! *(Передражнюючи)* „Ото ж, на, Артеме, дарую!" Ну пожди, жаднюго!

Бабуся. Не жаднюга вона зовсім, Артемочка! А так само, як і ти, не дотримується життєвого золотого правила.

Артем. Що то за правило й чому - золоте?

Бабуся. Правило зовсім просте, проте чудодійне для всіх, хто з ним дружить.

Артем Цікаво!

Бабуся. А от послухай. «То ж усе, чого тільки бажаєте, щоб чинили вам люди, те саме чиніть їм і ви».

Артем. Як ти кажеш? Чого хочеш собі, то й людям чини ?

Бабуся. Саме так!

Артем *(із роздумом)***.** Виходить – мені мої погані фломастери й поламана ручка відгукуються?

Бабуся. Виходить.

Артем. Бабуню, то якщо я хочу, щоб мене всі любили, сам маю всіх, усіх любити?

Бабуся. Звичайнісінька. Хочеш мати вірних друзів – сам будь вірним, любиш приємні сюрпризи – роби їх іншим, хочеш пошани до себе...

Артем. (*Перериваючи бабусю)*. Зрозумів, зрозумів – сам шануй інших.

Бабуся. Дійсно зрозумів. І так у всьому - з повагою, любов'ю та з добрими ділами до людей.

Артем. Любити легко тільки себе, бабусю. А інших ... інших – важкувато буває.

Бабуся. За добрі діла хіба ж важко полюбляти?

Артем. Можливо, бабусю! Але добрі діла для інших - щось ніхто не поспішає робити першим!

Бабуся. То спробуй почати! Запевняю: нічого не втратиш, а тільки придбаєш.

Артем. Повірю тобі, бабусю. От, попробую я це "золоте" правило на... Максимку. Знаєш його?

Бабуся. Звичайно. А що це він перестав до нас заходити?

Артем. А... А ми образились один на одного.

Бабуся. Чого ж так?

Артем. Та йому подарували чудову книжку про інків. Я просив його подивитися, так він не дав.

Бабуся. Книжка, мабуть, цінна?

Артем. Каже – безцін-н-а. Боїться, що я її загублю.

Бабуся. Максимка зрозуміти можна.

Артем *(обурено).* Ага! А мого бінокля так просить! На зірки хоче подивитися! А я йому й кажу: ”Це татусів подарунок. А як із дев’ятого поверху впустиш?” От обидва й дуємось.

Бабуся. Так що будемо робити?

Артем *(рішуче*). А я йому зараз подзвоню. *(Артем набирає номер на мобільному)* Максим, ти? *(Слухає відповідь, потім)*

Здивований? (*Слухає відповідь, потім)* А в мене сьогодні гарний настрій. Слухай, спускайся до нас! Тістечка поїмо, бінокля мого візьмеш. (*Слухає відповідь, потім.)*

Ні, не шуткую. Дивись на свої зірки скільки завгодно!

(Слухає відповідь, потім) Що? Про інків? Звичайно! Ще і як мрію! *(Слухає відповідь, потім*) Спасибі Максимку! Чекаю! *(Розгублено).* Бабусю! Неймовірно! Максимка біжить і своїх безцінних інків несе! Я гадав, що ніколи..., а він, він сам...

Бабуся. От бачиш, любий, тож упевнився?

Артем *(із захопленням).* Ще і як! Дійсно, чудодійне правило! *(Урочисто)* „Чого бажаєте, щоб чинили вам люди, те саме чиніть їм і ви”. Як просто! І який мудрець це вигадав, бабусю?

Бабуся. Золотому правилу вчив людей Сам Ісус Христос, тому воно й чудодійне. Іди з ним по житті й тобі завжди буде добре.

Лунає дзвінок у двері.

Артем. Я відкрию, бабусю! (*Біжить зі сцени).*

Бабуся *(удогін).* Біжи, біжи! Певна річ, це Максимка зі своєю дорогоцінною книжкою. А я піду розігрію вам чаю.

Завіса закривається.

Ведучий *(перед завісою до глядачів).* Що ж, любі глядачі, гадаємо, і вам сподобалося золоте правило, яке заповів усім людям Сам Ісус Христос, а саме: „То ж усе, чого тільки бажаєте, щоб чинили вам люди, те саме чиніть їм і ви”. Давайте ж завжди діяти тільки так, і нам у відповідь те ж будуть і добро, і вірна дружба!

До ведучого приєднуються бабуся й Артем.

Бабуся *(до залу).* Будьте здорові, друзі!
Артем. До нових зустрічей у нашому театрі!
Усі актори. До побачення!

Актори розкланюються.

Дійсна дружба

Дійові особи:
Юля
Оля
Саша
Сергій

Перед завісою, праворуч сцени, з'являються хлопчина - здоров'яга Сергій та худенький хлопчик - Саша, а ліворуч - дівчатка Оля та Юля, яки спостерігають на хлопчиків. Сергій обіймає за плечі Сашка. Вільними руками хлопчики вітаються із глядачами.

Сергій. Привіт усім! Це мій вірніший друг – Сашко. *(Тисне Сашу за плечі, Саша наморщується від болю)*. Він – найкращий математик у школі. А я у спорті, мов ті могутні брати Клички! Ото ж ми й домовилися із Сашком: я - його охоронець, а він - за нас обох робить математику. Я дуже, дуже йому вдячний! Без такої допомоги бракувало б мені часу тренуватися! Прощавайте! Жадаємо кожному такої вірної дружби! *(Йдуть)*.

Оля. Як здорово хлопці ладять! Яка вірна в них дружба! Так, Юля?
Юля. Ні, не так!...
Оля. Що - не так?
Юля *(впевнено)*. Не так вчиняють справжні друзі. Не так!
Оля. Щось я не розумію, Юля: Сергій і Саша просто молодці! Вони ж допомагають один другому! Що ж

тут - не так? А як на мене, у хлопчиків на ділі вірна дружба!

Юля. Така допомога не добра дружба, а дуже шкідлива справа

Оля. А хіба допомога буває шкідливою?

Юля. А вже ж! Адже Сергій повинен сам рішати задачки!

Оля. А може Саша намагався навчити цьому Сергійка, та не вийшло! От він і погодився сам за нього все робити!

Юля. Може так і було. Але ж із такою допомогою в Сергійка обов'язково з'являться неприємності.

Оля. І знов не збагну! Адже завдяки Саші в Сергія математика завжди зроблена добре! Які? Які неприємності тут з'являться?

Юля. От давайте всі разом і подивимося: які такі бувають неприємності.

Завіса розкривається.

На сцені Саша. Він сидить за столом так, що глядачу не видно його ніг. Саша готує вправи з математики. Дівчатка продовжують свої спостереження.

Саша. Та й задачки ж сьогодні! Ледве подолав!

У кімнату заходе Сергій. У руках у нього шкільна сумка.

Сергій. Салют, Сашко! Зробив? Давай мій зошит.

Саша протягує зошита. Сергій ховає його. Помічає, що Саша не збирається до школи.

Сергій. Чого ти сидиш, мов і в школу йти не треба?

Саша *(зітхаючи).* А я і не йду...

Сергій. Як це?!

Саша висовує ноги з-під столу. Глядачі й Сергій бачать: обидві ноги забинтовано. Сергій здивовано їх розглядає.

Сергій. Що це?

Саша *(винувато).* Спотикнувся ...впав... втратив свідомість...отямився - гіпс...

Сергій. Що за жарти?

Саша. Які там жарти: розтягнення м'язів. Треба сидіти в дома цілу неділю.

Сергій. Ти, що, знущаєшся? Через два дні контрольна з математики! Хто ж мені її зробить? Може сама Алла Борисівна?

Саша. Може якось буде...

Сергій. Буде! Мені два бали в зошиті! А ще вірним другом звешся! Тут контрольна, а він ноги розтягує! Бач, другий Нікулін знайшовся!

Саша. Я ж не навмисно, Сергійку!

Сергій. Навмисно чи ні, тільки на контрольну ти з'явишся**!**

Саша. Та як же я дійду до школи! Мені ж боляче!

Сергій. Як, як… Я на руках тебе віднесу! Зараз і спробуємо.

Сергій із різних боків і так і пере так намагається підняти Сашка. Нарешті, підіймає його на руки, із трудом робить два кроки й, ледве не упустивши Сашка на підлогу, вертає його на стілець.

Сергій. Так не виходе.... Давай поїдеш! Поїдеш на моїй спині. Залазь!

Саша обхоплює Сергія зі спини за шию й висне на ньому. Сергій іде, крекче, хитається, спотикається, і хлопчики обидва падають на підлогу.

Сергій *(кричить від болю).* Ой - йой! Нога! *(Тре ногу)* І чого це ти такий важкий!? Мов штанга на півтони!

Саша. Це ж не я, це гіпс...

Сергій допомагає Саші сісти на стілець. Сам сідає на другий.

Сергій *(чухає потилицю).* Що ж таке зробити, що б двійку не схопити?

Друзі замислюються.

Саша. Треба поміркувати... *(Пауза).* Придумав! Ми с тобою почнемо діяти по „золотому правилу”!

Сергій. Як це?

Саша. Бабуся каже, що „золоте правило” заповів людям Сам Ісус Христос! Воно таке: роби людям тільки те, що бажаєш, щоб вони робили тобі. Отож, хочеш. щоб тобі робили добре, той і сам роби те ж.

Сергій. Як ти кажеш? „роби людям тільки **те**, що бажаєш, щоб вони робили тобі”. Чудове правило! Але до чого тут контрольна?

Саша. А тому, що не добра така послуга, а погана, коли я роблю за тебе математику. От я захворів, і що тепер?

Сергій *(розгублено).* Схоже...Погано виходить...

Саша. От, що ми зробимо, Сергій! Приходь сьогодні після уроків: будемо разом вирішувати задачки, поки не навчишся долати їх сам!

Сергій. Та терпець у тебе лопне, поки зрозумію я на цю премудрість!

Саша. Мені терпіння для друга хватить! Лускатимеш усі рівняння, мов горіхи!

Сергій *(безнадійно).* А-а-а! Вряд чи зможу...

Саша. Зможеш! Тільки треба захотіти, Сергійко! Уяви: мене в школі нема, а ти контрольну вирішуєш на

відмінно! Сам! Усі будуть вражені до нестями! *(Показує непритомність).*

Сергій *(мріючи).* Так зразу й сам... і відмінно...Так і до нестями... А приємно б було!

Саша. Так прийдеш?

Сергій *(рішуче).* Обов'язково! І сьогодні прийду, і завтра, і післязавтра! Ніхто більш не скаже: "Сила є – ума не треба!"

Саша. То ж чекаю!

Сергій. Добре. Поки! *(Йде, раптом зупиняється й повертається).* Слухай, Саша, от ти такий розумний, мов професор! А торкни тебе пальцем, ти й упадеш! *(Сергій легенько штовхає Женю, той падає зі стільця на підлогу).* Бачиш! (*Сергій допомога Сашку знов сісти на стілець).* То давай і я тобі допоможу: будемо разом тренуватися, поки ти не станеш таким силачем, як я! (*Показує на свої м'язи).* Згоден?

Саша. Певна річ, згоден! Це ж буде так чудово!

Сергій. То ж одужуй скоріше та й почнемо!

Саша. Дякую! Ти, Сергій, справжній друг!

Сергій. Ти теж, Сашко! Бувай до вечора!

Хлопчики потиснуть потискують один одному руки. Завіса закривається.

Юля. Нумо, Оля, зрозуміла, що таке вірна дружба на ділі?

Оля. Дуже, дуже добре зрозуміла! Бува - діло, яке ми повинні зробити тільки самі, у нас не виходить. То не той буде нам другом, хто охоче зробить дане за нас. Вірний друг - навчить, як це зробити. Тільки така допомога і є справжньою!

Юля *(до дітей - глядачів).* А ще ми зрозуміли, що треба в любих ситуаціях діяти за „золотим " правилом, саме так, як заповів Ісус Христос: „... усе, чого тільки бажаєте, щоб чинили вам люди, те саме чиніть їм і ви".

До дівчаток приєднуються Саша й Сергій.

Сергій *(глядачів).* А ви, наші любі глядачі, усе зрозуміли й запам'ятали?
Діти. Так!
Юля. То будьте здорові, друзі!
Саша . Й до нових зустрічей у нашому театрі!
Усі актори. До побачення!

Актори розкланюються.

Будемо миротворцями

Дійові особи:

Ведучий
Артем
Полина, сестра Артема
Сашко
Вова

На авансцені - ведучий.
На сцені кімната, де є дзеркал, стіл із чотирма стільцями. Перед дзеркалом Артем вдягає спортивну форму футболіста.

Ведучий. Добрий день, дорогі глядачі! Сьогодні ми зіграємо сценку - приклад того, як неприємну ситуацію можна й потрібно **в**ирішити мирним шляхом!

Артем *(крутячись перед дзеркалом).* Здається... одягнув я все правильно... *(Весело)* А що?... Мені личить! От ще б трошки навчитися ногами фігури**,...** тобто м'яча, пересувати по полю...

Ведучий. У кімнату заходить сестра Артема - Полина.

Полина. Не перешкодила?
Артем. Заходь, заходь, Полина. От бачиш - готов до футбольного турніру!
Полина. Я й не знала, що ти й футболом захоплюєшся.
Артем. Та ні! І не захоплююся, і правил толком не знаю.
Полина. А як же?

Артем. Обставини призивають. Після гри розповім, що і як... А зараз треба вже бігти.

Полина. Після матчу повертайся із друзями, Артемку. Я тістечка спечу.

Артем. Спасибі, Полина! Прийдемо з Вовкою та Сашком. Думаю... годин до сьомої заявимося.

Полина. Чекаю! Бажаю вам виграти!

Артем. Дякую! Поки!

Артем іде за праву кулісу до «вихідних дверей» Полина йде за ліву кулісу.

Ведучий. Швидко пробіг час. І рівно о сьомій …

Чутно різкі дзвінки вхідного дзвоника. Полина з'являється на сцені йде за ліву кулісу – відкрити «двері». Через мить у кімнату стрімко вбігає весь скуйовджений і дуже схвильований Артем, плюхається на стілець. За ним поспішає стривожена Полина.

Полина *(стривожено)*. Що з тобою, Артемка? За тобою, що, гоняться?

Артем. Угадала! Саме так! Вовка й Сашко!

Полина. Що трапилось?

Артем. Я забив два голи!

Полина. Поздоровляю! Молодець!

Артем. Я забив два голи! … але у свої ж ворота!

Полина *(розчаровано*). Ну, ти, «професіонал», Артемка...

Артем. То ж воно і є. Тепер Вовка із Сашком мріють мене відлупцювати!

Знов чутно різкі дзвінкі в «вхідні двері». Вони повторюються раз за разом. Чутно крики: Артем! Виходь, мазила! Не ховайся, нікчемний боягузе! Усе рівно поколотимо!

Артем *(підхоплюється із крісла).* Чуєш? Це вони! Прийдеться виходити. Краще раніш…

Полина *(рішуче).* **Я** відкрию.

Артем. Ні ні! Вони так обурені, що, не дивлячись, тобі синців і наставлять!

Полина. Не хвилюйся, усе буде в порядку.

Артем. Ні, Полина! Я сам! Я не хочу ховатися за твою спину!

Полина. Я не збираюся тебе ховати! Я просто відкрию двері. А ти піди поки умийся, та чайника уключи.

Артем іде зі сцени. Полина йде за ліву кулісу й повертається в кімнату із Сашком і Вовою

Полина *(ніжним голосом, спокійно).* Заходьте, будь ласка. Які приємні гості!

Вова *(розгублено).* М-м-м... ми...

Сашко. Ми-и…

Ведучий. Дивиться, як Вова й Сашко збиті з толку. Бо ж вони замість Артема побачили перед собою незнайому й дуже привабливу дівчинку.

Вова. Про- про-бачте... Ми, напевно, квартирою помилилися…

Сашко. Артем нам потрібний...

Полина. Ні, ви не помилилися. І Артем дома. А ми давайте познайомимось. Ви, як я здогадуюся, Олександр і Володимир.

Вова. Так...я Вова

Сашко. А я Сашко. А...?

Полина. Дуже приємно, Вова й Сашко. А я - Полина, двоюрідна сестра Артемка. Я приїхала до Києва

погостювати на пару днів. Покажете мені своє прекрасне місто?

Вова, **Сашко**. Ми? *(Із захватом).* Із задоволенням!

Сашко *(радісно).* Тільки збігаємо додому, переодягнемося!

Полина. Давайте сьогодні, на честь чудового знайомства, улаштуємо смачне чаювання, а завтра, з ранку й рушимо. Згодні?

Вова, **Сашко** *(переглядаються. Потім згідно кивають головами й разом).* Годиться!

Полина. От і чудово. А зараз ідіть ванну, змийте пил футбольного бою, і прошу до столу.

Вова й Сашко йдуть. Полина теж іде й повертається із чашками й тістечками. Із чайником з'являється Артем. Він розливає чай по чашкам. З'являються вмиті й причесані Вова й Сашко.

Артем *(дуже ввічливо*). Сідайте, де вам зручно, друзі.

Хлопці так, щоб не помітила Полина, показують Артему кулаки й розсаджуються за столом. Сідають і Полина з Артемом.

Полина *(підкладаючи тістечка Вові й Сашку)*. Будь ласка, хлопчики, пригощайтеся.

Вова *(облизуючись).* Чесно кажучи, нам не варто було б їсти стільки солодкого.

Сашко. Так, так! Адже післязавтра знову гра.

Полина. До післязавтра ще далеко. А завтра ми рушимо в тривалий похід. Так що цей бенкет вам не зашкодить.

Усі приймаються за тістечка й чай. Невелика пауза..

Полина. До речі, а як зіграли сьогодні?

Вова *(із повним ротом)* . М-м-м.. Та вже зіграли...

Сашко *(проковтнувши).* Ваш братик, Полина, умудрився вліпити два голи, своєї ж команді!

Полина *(мов із жахом).* Це жахливо, Артем! А як ти, узагалі, очутився у футбольній команді? Ти ж, начебто, тільки в шахах шкільний чемпіон?

Артем *(схвильовано виправдуючись).* І я це ж саме тлумачив хлопцям! А вони – виручи, та виручи! От і виручив...

Полина. Так було, Вова, Сашко?

Вова. Розумієте, Полина, ми ледве нашкрябали в класі 11 чоловік. І раптом, хлоп, занедужав Владик – класний нападаючий! Довелося просити Артема виручити...

Сашко *(пояснюючи).* Тому що тренер сказав: «Немає повної команди – клас не бере участь у турнірі».

Вова. Але ми наказали Артему тільки бігати за нами по полю, а до м'яча навіть не доторкатися! А він, по-перше, не бігав, а стрибав, мов кінь шаховий, а потім...

Артем. А потім... у самих воріт мені пасанули м'яча прямо в ноги! І вони… вони самі по ньому я-я-к ударять!

Вова. І точнісінько у ворота! Щоправда – у наші ж...

Сашко. А другий м'яч? Теж самі ноги винні?

Артем. Я... я...

Полина. Та-а-к! Неприємна ситуація. Але ж, наскільки я знаю, такі провини трапляються й у дійсних, титулованих футболістів?

Вова. То правда...Бувають…

Пауза

Полина. Знаєте, друзі, я так думаю. Артем, звичайно, винен! Але ж винний тільки в тому, що погодився взятися не за свою справу! Згадайте одне народне

прислів’я, що й застерігає: „ в чужий черевик ноги не сунь!”

Пауза

Сашко. Напевно..., ви, Полина, праві. А нам, Вова, треба було за ним краще дивитися!

Вова. Маєш рацію...

Полина. Ну, слава Богові, розібрали польоти. Сподіваюся, стусани відміняються?

Вова *(миролюбно)*. Та нехай уже живе.

Сашко *(із миролюбною посмішкою)*. Пощадимо генія із шахів.

Артем. Хлопці! Хлопці, а давайте: я навчу вас грати в шахи, а ви - мене у футбол, а?

Вова *(безнадійно)*. Боюся, мені не здолати шахової премудрості.

Сашко. Гадаю, мені теж. Це гра для занадто розумних голів,... схожий до твоєї, Артемка.

Артем. Та що ви, хлопці? Здолаєте! Шахи так захоплюють! Не встигнете озирнутися, як полюбите їх не менше свого футболу!

Вова. А що, Сашко, давай спробуємо. Тренер раз-у-раз нам говорить: перш ніж по м'ячу вдарити – розумом розкинь!

Сашко *(у захопленні)*. Переконав! Станемо розвивати свій розум на шахах!

Артем. Ура-а, друзі! Хай живе спортивний взаємний обмін і... мир!

Задоволені хлопчики потискують один одному руки.

Завіса закривається. Усі актори з’являються перед завісою.

.

Ведучий. Таким чудовим миром закінчилася історія, що ледь не зруйнувала дружбу трьох хлопчиків..

Вова. А най-головне, друзі зрозуміли: у будь-якій неприємній ситуації, що погрожує сваркою, варто шукати й знайти мирне рішення.

Саша. Бо, мир - є вище благо людини - стверджує біблійна мудрість.

Полина. Тому й Сам Ісус Христос тих, хто прагнув мирити людей і гасити будь-яку ворожнечу, називав благословенними й звеличив їх так: „Блаженні миротворці**...”**

Ведучий. То ж будемо й ми завжди миротворцями!

Вова. І будьте здорові, друзі!

Саша. До нових зустрічей у нашому театрі!

Усі актори *(разом).* До побачення!

Актори розкланюються.

Увічливість подовжує життя

Дійові особи:

Ведучий
Мама
Сашко
Женя
На авансцені - ведучий.
На сцені, праворуч, за комп'ютером сидить Сашко. Він у захопленні грається в якусь гру зі стріляниною. На лівої стороні сцени є два крісла. На одному сидить мама, яка читає книгу.

Ведучий. Добрий день друзі! Ви, звичайно, знаєте, що таке *(підкреслено)* увічливість, правда? І, напевно, усі чули, що ввічливим потрібно бути з усіма й завжди. А тепер пригадаємо, чи часто ми вимовляємо такі чудові слова, як „будь ласка" , „прошу", „спасибі"? Чи часто ми їх говоримо своїм рідним, друзям, знайомим? На жаль, у мові багатьох хлопчиків та дівчаток ці слова частенько, бува, відсутні. А вони адже не прості, вони мають чарівну силу! От подивиться нашу сценку. Зараз, зліва на сцені, ви бачите маму Сашка. Праворуч, у другої кімнаті, сам Сашко. Він углибився в якусь цікаву комп'ютерну гру. До Сашка заходить його молодша сестричка Женя.

З'являється Женя

Женя *(не ввічливо й обурено).* Сашко! Ти вже сто годин ганяєш комп'ютера! Безсовісний! Скільки можна? Дай же й мені пограти!

Сашко (*продовжуючи грати).* Ха–ха! Ще чого! Малечі це шкідливо!

Женя. Це я - малеча? А ну пусти зараз же! Комп'ютер не тільки твій!

Женя намагається відштовхнути Сашка від комп'ютера.

Сашко *(відштовхує сестру*). А от і мій! Мій! Вимітайся з моєї кімнати!

Женя. Жаднюга!

Сашко. Іди, іди, поки не виштовхав!

Женя. Противний! Злий!

Сашко. Ха-ха! Від такої ж і чую!

Женя показує кулака і язика Сашку ,і, сердито бурмочучи, перетинає сцену, де розлючена, плюхається в крісло біля мами.

Женя *(розлючено)***.** Противний! Злий! Жаднюга!

Мама. Що трапилося, доню?

Женя *(розлючено)***.** Противний! Злий! Жаднюга!

Мама. Заспокойся Женю! І хто це в нас - противний, злий та й ще жаднюга?

Женя *(обурено).* Сашко! Ще братом зветься! Не дає на комп'ютері погратися!

Мама. Ага... Зрозуміло. А давай спробуємо виправити діло.

Женя Як, мама, як? Я не можу побороти його, здорового такого!

Мама. А битися зовсім ні до чого. Краще всякої бійки діють чарівні слова.

Женя *(із сарказмом).* Брэкс- мэкс –рэкс, такі?

Мама. Ні, дорогенька. Брэкс-рэкс-мэкс це в казках, а в нас є інші, дуже знайомі й прості мови. Про їхню чарівність мені, ще маленької, розповіла моя матуся. Дай-но мені своє вушко.

Женя неохоче підіймається й, підходе до матусі. Мама щось шепотить Жені на вушко.

Мама. Адже таки слова ти Сашку не промовляла?

Женя. Ні-і…...

Мама. От і піди, перевір їхню силу. Ще цар Соломон промовляв: „...м'якенький язик ломить кістку".

Женя. Як це?

Мама. Соломон мав на увазі безмірну силу ввічливого та поважного звертання один до одного.

Женя. Щось не віриться!

Мама. Іди, іди, не сумнівайся.

Женя повертається в „кімнату" до Сашка. Сашко помічає сестру.

Сашко (*не відриваючись від гри).* Знову з'явилася, не запилилася...

Женя *(ласкаво)*. Сашенька! Будь ласка...

Сашко насторожується й продовжує гратися.

Женя. Будь ласка, вибач мені грубощі й, будь ласка, дозволь мені погратися за комп'ютером.

Сашко, перестає грати, здивовано дивиться на Женю.

Женя. Прошу, братику…

Сашко, вражений і з подиву утрачає дарунок мови. Він мовчки підводиться зі стільця, і жестом пропонує сестрі сісти на його місто. Женя чмокає Сашка й радісна миттю сідає за комп'ютера.

Женя. Спасибі, спасибі, Сашенька! Ти най-чудовий брат у світі!

Сашко зомліває й падає на підлогу. Женя кидається до брат.

Женя. Господи, що це з ним? Зомлів?!

Женя намагається привести його до тями: трясе його, поплескує по щоках, швидко й різко мотає його руками, подібно тому, як роблять людині штучне дихання.

Женя (розгублено). Оце так ! Дійсно, якесь чарівництво! Що ж робити? Як привести його до тями? (*роздумує*)… Спробую я ще таке ...

Женя ніжно гладить Сашка по щоках, голові. Сашко відкриває очі.

Женя. Дякую Господу! Ой, братику, ти так налякав мене! Давай, підводься вже...

Женя допомагає братові підвестися й сісти на стілець.

Сашко *(розчулено)*. Дякую, сестричка... Я й не знав... не знав, що ти така ніжна... увічлива... Грайся з комп'ютером, скільки хочеш! А я перепочину.

Женя. спасибі, спасибі, Сашко! Звичайно, тобі треба відпочити! І голівка твоя зморилася кмітувати, і вічка стомилися в екран удивлятися**!**

Сашко. Як приємно, коли хтось такий турботливий**...** Дякую, маленька... І де ти навчилася такої чемності?

Женя. Матуся! Матуся нагадали про чудодійні слова: *(підкреслено)* **„**дякую”. „прошу” та „будь ласка”!

Сашко. Дійсно дива! Почну і я їх частіше згадувати. А зараз, хочеш, покажу нову гру?

Женя. Авжеж, будь ласка!

Женя й Сашко, задоволені один одним, сідають за комп'ютер разом, а до них підходе мати.

Мама. Як тут у вас, справи?

Сашко й Женя *(разом).* Чудово, матуся!

Мама. Я дуже рада. Ото ж, діти, пам'ятайте: увічливі слова роблять дуже приємні дива!

Мама, Сашко й Женя, і ведучий підходять на авансцену й звертаються до глядачів.

Ведучий. Хлопчики та дівчатка! Давайте ніколи не забувати ці такі красиві та ще й чарівні слова:

Женя. „Будь ласка”!

Сашко. „Прошу” !

Мама. „Спасибі” !

Мама. Бути ввічливим - це не тільки виховано, красиво, а й (підкреслено) приємно й навіть корисно! Пам'ятаєте, що помітив наймудріший біблійний цар Соломон:

„...м’якенький язик ломить кістку.” А східні мудреці впевнено мовлять так: „Ввічливість подовжує саме життя!”

Женя *(до залу).* То ж будемо пам'ятати?
Діти (*у залі).* Так!
Мама. Тоді - будьте здорові, дорогі глядачі!
Усі актори. І до нових зустрічей у нашому театрі!

Актори розкланюються.

Дійсне добро – безкорисливе добро

Дійові особи:

Ведучий
Бабуся
Катя
Вова
Дмитрик

На авансцені – ведучий.
На сцені бабуся в кріслі в'яже, а Катя поруч, за столом готує уроки.

Ведучий. Добрий день, любі глядачі! Сьогодні ми поговоримо про добрі діла й те, як ми їх робимо. Послухаємо розмову й роздуми про це бабусі і її внучки Каті.

Ведучий. Зараз ми бачимо Катю і її бабусю. Катя вже давно готує уроки, а ще - постійно зітхає. Це й помічає бабуся.

Бабуся. Катерина, ти весь час чогось зітхаєш. Щось сталося в школі?

Катя. Та ні, бабуню...(*трошки помовчала*) Але ж мені дійсно, трошки не по собі якось…

Бабуся. То ж причина є?

Катя. Причина - у невдячності деяких моїх друзів.

Бабуся. А що ж так?

Катя. От ти ж бачила: на неділі до мене п'ять разів приходили Вова й Дмитрик, і я годинами тлумачила їм математику, допомагала підготовитися до контрольної.

Бабуся. Було таке. А контрольну вже писали?

Катя. Позавчора. А вчора Марія Іванівна оголосила оцінки.

Бабуся. Тож, що ж у хлопців?

Катя. Хлопці, бабуся, отримали по 10 балів!

Бабуся. Це ж чудово!

Катя. Звісно, чудово! У них же з першого класу вище трійок із математики, оцінок і не було.

Бабуся. Так, із чого ж ти журися?

Катя. А з того, бабуся, що вони спасибі мені сказати позабули. От мені якось і сумно.

Бабуся. Дійсно, невдячність, річ неприємна. Але ж ти нагороду все ж дістала.

Катя. Я? Дістала нагороду? Яку?

Бабуся. Думаю ти раділа й пишалася – адже твій труд так високо оцінений!

Катя. Воно так... Давати - дійсно приємніше, чим брати. Але ж... Приємна була б і елементарна вдячність із боку хлопців.

Бабуся. Я тебе розумію. А от послухай про одне з милосердніших справ Ісуса Христа. Сталося, перестріли Його десятеро хворих мужів. Вони страждали на страшну незцілену смертельну недугу – проказу. Побачили мужі Ісуса й заблагали: "Ісусе, Наставнику – змилуйсь над нами!" І, він зробив так, що всі десятеро прокажені одужали! Але ж тільки один із них, розумієш, тільки один із десятьох, припав до ніг Ісуса та склав Йому гарячу подяку! А інші, дев'ятеро, адже й не подумали про вдячність!

Катя. А що ж Ісус, образився?

Бабуся. Зовсім ні! Бо сам робив і так повчав людей: „робіть добро... не ждучи нічого назад".

Катя *(задумливо повторює).* Робіть добро... не ждучи .... нічого назад.

Бабуся. Та, так, Катечка. Дійсне добро завжди безкорисливо! Але воно й обов'язкового відгукується.

Катя. Що ж, повірю тобі, бабусю. Твої пророкування завжди збуваються.

Бабуся. Не сумнівайся. Та закінчуй уже свої заняття та підемо пити чай.

Катя. Через хвилинку, бабуню.

Збоку сцени з'являється Вова й Дмитрик. Дмитрик держить торта. Вова виймає мобільний і набирає номера. У Каті дзвонить її мобільний.

Катя. Алло!

Вова. Привіт, Катю! Ми знаємо, ти полюбляєш з'їсти солоденьке.

То ж ми із Дмитриком зараз зайдемо до тебе з тортиком і смачно віддячимо тебе за математику! Не заперечуєш?

Катя. Та ви .. ви, що, хлопці! Я ж ... не заради торта! Я ж по дружбі вам допомогла!

Вова. Так і ми ж по дружбі пригостимо! То ми йдемо?

Катя. Ну..., звісно, рада буду, заходьте!

Вова . Ми миттю!

Телефони виключаються. Вова й Дмитрик ідуть за кулісу.

Катя *(розгублено).* Бабусю, Вова із Дмитриком зараз зайдуть... з тортом.

Бабусю. От і вдячність не затрималася. То зустрічай. А я зараз чай приготую.

Бабуся, Катя, Вова й Дмитрик приєднуються до ведучого.

Ведучий. Що ж, любі наші слухачі! Станемо й ми діяти так, як повчав Ісус Христос.

Катя й хлопчики *(разом).* „робіть добро... не ждучи нічого назад ”.

Катя. Давайте ж завжди будемо безкорисними в добрих справах!

А саме радість від таких справ і стане нам нагородою, бо, як говоре ще одна біблійна мудрість, „Блаженніше - давати, чим брати”.

Вова. Будьте здорові, друзі!

Дмитрик. До нових зустрічей у нашому театрі!

Усі актори. До побачення!

Актори розкланюються.

Діти - за чисте місто!

Дійові особи:

Ведучий
Аня
Настя
Білка
Горобець
Жабеня
Сміття:
Сміттєва купа
Жуйка
Пакет
Пляшка
Обгортка
Мазутна калюжа
Прибиральники

На авансцені – ведучий.
На сцені паркова лава. Навколо лави розкидані декілька кульків зі сміттям.

Ведучий. Добрий день, любі глядачі! Сьогодні подивіться сценку, трохи чарівну, але в якій ідеться про зовсім не казкову, а реальну, справжню біду, яка загрожує здоров'ю кожному з нас! Мова піде про звичайне сміття! Зараз ми почуємо розмову двох подружок: Насті та Ані, що гуляють у сквері біля свого дому.

З'являються Аня й Настя з морозивом у руках, що вони вже доїдають, і крокують до лави.

Настя. Поглянь, Аня, скільки сміття навколо! Як людям не жаль поганити такий чудовий сквер?

Аня. Мене теж це вражає. Он хтось кульки зі сміттям кинув! Прямо біля лави! Жах! *(Кидає на землю обгортку з-під морозива).*

Настя. Так, так, Аню! Як дорослим тільки не соромно? *(Кидає на землю свою обгортку з-під морозива).*

Аня *(схопившись).* А що ми тільки-но з тобою зробили? *(Показує на обгортки з-під морозива).*

Настя. Дійсно, не добре... *(Підбирає обгортки й ховає їх в один зі сміттєвих мішків).* Так буде менш видно...

Аня. От і виходить: сміття створюють не тільки дорослі.

Настя. Згодна... І що із цим робити? Як переконати дітвору - не вчиняти такого?

Дівчатка на хвилину замислюються.

Аня. А давай почнемо з нашої школи! Давай учинимо, як зараз кажуть, акцію!

Настя. Акцію? У школі? Яку?

Аня. Назвемо її... „Діти за чисте місто”! Й почнемо агітувати всіх учнів у тім, що діти теж повинні боротися зі сміттям у рідному місті. Ми повинні...

Чути лемент: Біда! біда! На сцену вибігають білка, горобець і жабеня й навперебій звертаються до дівчат.

Білка. Треба негайно щось робіть!

Горобець. Так-так! Негайно**!**

Жабеня. Поможіть нам! Поможіть!

Аня й Настя *(разом).* Ой! Що вам загрожує?!

Білка. Боляче дивитись, як засмічуються парки й сквери!

Горобець. Так, так, білченя! Чир-чирик! Нам, птахам, уже неприємно літати! Повітря в місті смердить від сміттєвих куп! Їх так багато на вулицях й у дворах!

Жабеня. А мені – жабці, ква-ква! Уже зовсім нестерпно жити в ставках, що повні брудним сміттям!

Білка. Куди поділися чудові часи, коли парки й сквери були вкриті квітами й смарагдовою травою!

Жабеня. І якими чистими були ставки! У них купалося сонце, і грались рибки! Ква-ква!

Горобець. А вітер розносив запашне повітря каштанів, акацій і лип, а не ганяв по всьому місту бридку сміттєву погань! Чир-чирик!

Аня. Як ви праві, шановні! Бабуся мені розповідала, що надто зовсім недавно наше чудове місто було чистим, мов доброї господині двір!

Чутно тупіт ніг, що наближається.

Ведучий. Чуєте тупіт! Ви не повірите, дорогі глядачі! Зараз у сквер увірветься ціла сміттєва купа!

На сцену вбігають Сміттєва купа, Жуйка, Пакет, Пляшка, Мазутна калюжа, Обгортка.

Сміттєва купа. Ой, ой, ой! Кого тут тільки що ображали? Моїх діточок?

Обгортка. Так, так, матінко Купа, обзивали...

Жуйка. Брудом!

Пляшка. Сміттям!

Пакет. Поганню!

Усі хором *(обурено й показуючи один на одного).* Нас, чи що? Плоди людського розуму?!

Жуйка. Я, наприклад, зжована жуйка! Без мене, усіх би давно з'їв карієс!

Пляшка. А без мене, без пластикової пляшки, дорогі діточки, усяку солодку водичку пили б із бочок! А я ж така легка та зручна! Бери мене і йди куди завгодно гуляти!

Пакет. А без мене, без пакета, прийшлося б у папірці носити чіпси, сухарики, цукерки всякі.

Обгортка. Ну, цукерки, скажемо, у папірцях і носять. Обгортками такі папірці звуться. І без мене, без обгортки, цукерки більше б до рук прилипали, чим до рота попадали.

Сміттєва купа. Чули? Так що зараз же перепрошуйте за образу моєї сімейки

Настя. Погодьте, погодьте! Ви всі дійсно корисні й зручні! Але! Необхідність у вас недовга! Ужили вас люди й… і викинули!

Сміттєва купа. І чудово! Нас викидають, і ми починаємо жити на волі! Носимося по місту! Літаємо, мов птахи, у повітрі! Здорово!

Усе сміттєве сімейство. Ур-а-а !

Білка. Бачите, сміття зовсім знахабніло. Треба з ним почати боротися більш рішучо!

Горобець. Її треба терміново ізолювати! Чир-чирик!

Жабеня. Ні, ні! Тільки знищити! Ква-ква!

Обгортка. Ба! Які Наполеоні знайшлися!

Жуйка. Не смішить! У людини хватило розуму нас винайти, а от геть-чисто знищувати – не завжди виходить!

Пляшка. Геній ще такий не народився, ха-ха!

Усе сміттєве сімейство. Ура-а-а! Будемо жити повік!

Пакет. І врахуйте: перед вами тільки декілька особин могутнього сміттєвого сімейства!

Жуйка Так, так! Адже люди ухитряються тисячі корисних речей перетворити в непотріб! Вони постійно щось викидають, викидають і викидають!

Сміттєва купа. І чудово! Люди дуже скоро перетворять усю планету в чудовий смердючий смітник!

Усе сміттєве сімейство. Ур-а-а!

Обгортка. Дивиться до нас поспішає, ще одна наша подружка - мазутна калюжа.

На сцені з'являється мазутна калюжа.

Мазутна калюжа *(діловито)*. Привіт соратникам! Я втекла із заправної станції, і бачу, саме вчасно! Я все чула! Я допоможу вам: я перетворю світовий смітник в огидну, непролазну, отрутну трясину!

Сміттєва купа. І все живе нашої кульки успішно там утопне!

Усе сміттєве сімейство. Ура-а-а!

Мазутна калюжа. А навіщо чекати! Нас багато, разом ми сила! Давайте прямо зараз усе місто з його парками й ставками перетворимо в брудне болото! Усіх до одного: і городян, і звірят, і птахів - перемажемо, закидаємо сміттям й утопимо!

Сміттєва купа. Чудова пропозиція! В атаку, моє сміттєве військо! Уперед, непереможне!

Сміттєва купа, Жуйка, Пакет, Пляшка, Мазутна калюжа, Обгортка з погрозами оточують дівчаток, горобчика. білочку й жабенятка.

Жуйка. Усіх огидно облі-і-і-пимо!

Обгортка й Пакет *(хором)*. Сміттям засиплемо! Заси-и-иплемо!

Пляшка. Усе живе смердотою за-ду-у-у-шимо!

Мазутна калюжа. Утопимо! Утопимо!

Сміттєве сімейство *(усі хором)*. Обліпимо! Засмітимо! Задушимо! Утопимо! Ур-а-а!!!

Аня, Настя, Білка, Горобець, жабеня *(у жаху кричать).* Допоможіть! Рятуйте! Гинемо!

Ведучий. Слава Богові! Крики о допомозі було почуто, і в сквері з'явилися прибиральники.

Два прибиральники „збирають" „сміття" у купу, обв'язують усіх мотузкою й, прихопивши й сміттєві мішки, що валялися біля лави, тягнуть сміттєве сімейство зі сцени.

Сміттєва купа *(кричить).* Ми ще повернемось! Це я вам обіцяю - сміттєва купа! Нас не переробити! Не перепалити!!!

Сміттєве сімейство *(хором, уже за сценою).* Ми ще поборемося! Сміття невигубне!

Прибиральники й „сміття" скриваються за кулісами.

Білка. Фу-у! На цей раз нас урятовано! Але... Треба негайно, негайно щось робити!

Горобець. Треба кричати: Люди прокиньтеся! Чисте повітря в небезпеці! Саме життя під загрозою!

Жабеня. І чиста вода зникає! Катастрофа вже на порозі!

Аня. Не треба так трагічно! Справді, небезпека велика! Але люди теж не сидять, склавши руки!

Настя. Звичайно! Дорослі постійне вигадують нові й нові засоби знищення сміття та бруду!

Аня. А ми, Настя, давай закличемо до цієї справи й школярів!

Настя. Добре придумала, Аня! Нас, школярів, сотні тисяч у місті!

Білка. Цифра вражає! Але, чим діти можуть допомогти?

Аня. Ще як можуть! Тільки нехай із цієї хвилини кожен! Кожен школяр! Усе непотрібне до крихт, стане викидати тільки в сміттєві контейнери чи урни!

Жабеня. А ще, обов'язково, нехай кожний, як відпочине десь біля води, не забуде ретельно прибрати після себе, не залишить ні смітинки! Ква-ква!

Білка. Якби всі діти стали так чинити!

Настя. І стануть! Обов'язково стануть! Адже юні мешканці люблять своє рідне місто не тільки на словах!

Аня. І якщо ми спільно візьмемось за діло – не встояти ніякому сміттєвому звалищу!

Настя *(до залу).* Любі наші глядачі! Друзі! Де б ви не жили: чи в місті, чи в маленькому містечку, або в селищі чи в невеликому селі, усі! Усі приєднуйтесь до нашої справи!

Аня. Давайте допоможемо дорослим зробити нашу рідну Україну

Дівчатка й звірятка *(хором).* ... найчистішою країною на землі!

Ведучий. Яку ж добру справу задумали Аня та Настя! Дуже добру

й дуже необхідну! Друзі! Приєднуйтесь до дівчаток!

Адже ми з вами живемо на чудовій планеті! Її сотворив Бог! Він дарував творіння своїх рук нам, людям, і повелів бути на Землі добрими володарями! То ж є святий обов'язок кожного з нас - берегти наш прекрасний спільний дім від сміття й бруду!

Горобець. Щоб –дихати чистим повітрям!

Жабеня. Щоб пити кришталево чисту воду!

Білка. Щоб жити серед квітучої красуні природи!

Ведучий. Давайте ж станемо пам'ятати це …

Настя. …кожного дня!
Аня. І кожну мить!
Настя. На цьому ми прощаємося з вами, дорогі глядачі.
Аня. Будьте здорові, друзі!
Усі. До нових зустрічей у нашому театрі!

Актори розкланюються.

Золоте правило – світло на шляху

Дійові особи:

Ведучий
Бабуся
Артем, її онук.
На авансцені – ведучий.
На сцені кімната. У кімнаті крісло, письменний стіл, стілець. Перед кулісою ведучий.

Ведучий. Добрий день, дорогі глядачі! Сьогодні ми знову згадаємо золоте правило. І от у зв'язку із чим, вірніше - з ким. На сцені Ви бачите кімнату Артема. Зараз він і сам з'явиться - прийде зі школи.

З'являється Артем. Він у поганому настрої: шпурляє свій ранець на підлогу біля столу. Сам плюхається на стілець і про щось задумується. У кімнату заходить бабуся.

Бабуся. Артемка, млинчики холонуть! Пішли вечеряти.
Артем. Не хочеться, бабуся.
Бабуся. Не хочеш своїх улюблених солоденьких? *(Помічає настрій Артема)* Бачу...щось ти не в гуморі...
Артем. Угадала, бабусю. Настрій - гірше не буває.
Бабуся. Але ти ж знаєш, як легко виправити будь-який поганий настрій!
Артем (зітхаючи). Пам'ятаю, пам'ятаю: треба подумати, кому я можу зробити, що-небудь гарне.
Бабуся. Чудово! От і дій.
Артем. Боюся, що… та людина, кому б я хотів зробити саме це гарне, не хоче навіть дивитися в мою сторону.

Бабуся. Так що ж так? Хто це в нас такий не чуйний на добро?

Артем. Так Таня ж! Скільки років дружимо, сидимо за одною партою, а вона все ніяк не розучиться на мене ображатися!

Бабуся. То ж я й дивуюся, чого-це телефон увесь час вільний. А щодо того, чи можна навчитися ніколи не ображатися… Не знаю. Як говорять мудрі люди, мова інших, буває мов убивча стріла.

Артем. Так не говорив я їй нічого образливого! І не робив нічого! А вона… вона навіть пересіла від мене.

Бабуся. Давай розберемося разом *(сідає в крісло)*.

Артем. Було так, бабуню. Тетянці хтось дав на час книгу-підручник витонченої англійської мови: „Бесіди з англійською королевою” – так книга зветься. Таня й принесла її в клас – читати на перервах. Але іншим і подивиться нікому не дозволяла. Не знаю, як там уже вийшло, але, коли ми після одної перерви із хлопцями повернулися в клас, то побачили, як її ж подружки, Аня та Люся , з різних кутків класу перекидаються цім безцінним підручником.

Бабуся. А, що ж Тетяна?

Артем. А Тетяна бігає між ними, намагається перехопити книжку, та благає дівчат віддати її.

Бабуся *(докірливо)*. Добру забаву придумали подружки...

Артем. Ото ж. Хлопцям теж сподобалося їхня гра. Й через мить підручник літав із рук у руки вже по всьому класу. А Тетяна... А Тетяна вже не бігала, а сіла за парту зі сльозами на очах.

Бабуся *(з обуренням)*. А ти? Ти те ж...

Артем *(перебиваючи)*. Ні, ти, що бабуню! Я й не думав... і я зразу ж сів і намагався заспокоїти її: мов, не переживай так - дітки трошки пограються й повернуть ту книгу...

Бабуся *(з іронією)*. Молодець. Мужній учинок. Що далі?

Артем. Далі в клас зайшла Марія Іванівна, усі розсипалися по партах, а хтось шльопнув підручника нам на парту...

Бабуся. Догадуюся, у якому стані. Герої!

Артем. Ти права, бабусю. Книгу таки добряче розтріпало. А Тетяна... Вона наступної перерви пересіла від мене на вільну парту.

Пауза.

Бабуся *(докірлево).* Так, Артем... удало ти відзначився.

Артем *(обурено).* А що? Що я зробив поганого? Я ж діяв за правилом: не роби іншим того, чого не бажаєш собі. От я й не кидався!

Бабуся. Ти правий. У дурній справі ти дійсно, участь не брав, але ж і гарного вчинку не зробив! А повинен був! Чи легко було дівчинці бачити знущання над книгою ще й твою зрадливу байдужість?

Артем. Ви, що, зговорилися? І Тетяна мене обізвала зрадником! Нічого не розумію, я ж правила дотримував!

Бабуся. Дотримував, та не те…Треба було згадати інше правило - золоте!

Артем. Чому знов золоте? Чому на кожному кроці – золоте?

Бабусю. Тому що золоте правило вчить діяти! Діяти добром! Воно вчить вчи-ня-ти! ближнім те, що бажаєш собі!

Артем *(з образою).* І як, як я міг діяти? Що я повинний був зробити?

Бабуся. Повинний був не сидіти, склавши руки, а зупинити хлопців, і повернути книжку Тані.

Артем. Як же! Їх зупиниш…

Бабуся. „Лев на вулиці” - каже ледачий, щоб не йти на роботу. Запам’ятай цей біблійний натяк.

Артем замислюється.

Артем. Напевно, ти права, бабуся … Тетяна нерідко допомагає мені з англійською, а я … Який же я безсовісний дурень, бабуся! Що ж робити, а?

Бабуся. Для початку вибачся.

Артем *із гірким подихом).* Як? Вона ж сказала, щоб не підходив до неї й не дзвонив.

Бабуся. Придумай щось. Умієш образити, зумій і прощення отримати. А я піду: справи в мене на кухні.

Бабуся йде.

Артем. Думай, Артем... Думай.... А що, якщо... Ні... А, що... От! Сподіваюся - це змінить її гнів на милість. Так! Точно! Придумав! Бабуся, бабуся!

Бабуся повертається в кімнату.

Артем. Бабуся, я придумав! Завтра ж, із самого ранку я відправлюся по книгарнях, і, будь-що, знайду Тетяні таку ж книгу! Й куплю два екземпляри!

Бабуся. Он як! Ідея не погана, але навіщо книги - дві?

Артем. Дуже просто: обидві подарую Тані: одну вона поверне, а друга буде їй. Ну, а ту, пошматовану, візьму собі. *(Урочисто).* Відновлю її й попрошу Таню дозволити мені разом із нею вчити мову англійської королеви!

Бабуся. Що ж спробуй! Судячи із твоїх розповідей, Тетянка - дівчинка відхідлива.

Артем. Це так! Вона просто чудова! Ну, тепер нехай, хоч хто-небудь спробує, хоч поглядом її скривдити - матиме справу зі мною…

Бабуся. А грошей у тебе вистачить, захисник?

Артем. А скарбничка моя, на що? Цілий рік кидав туди монети.

Бабуся. Дійсно. Ну, а якщо не вистачить, я вже тебе виручу.

Артем. Ура!!!

Бабуся. Тільки пообіцяй, надалі будь-який свій учинок звіряти із золотим правилом. Домовилися?

Артем. Я вже постараюся, бабуся!

Бабуся. Тоді пішли вечеряти, млинці ще гарячі.

Артем. Із задоволенням!

Бабуся й Артем приєднуються до ведучого.

Ведучий. Сподіваємося, дорогі наші глядачі, що й ви розумієте: золоте правило не є напуттям тільки для якихось особливих випадків. Золоте правило – повинне правити кожним нашим кроком.

Бабуся. Один із наймудріших людей давнини, цар Соломон, так звертався до Бога: “Слово Твоє – світильник нозі моєї й світло на шляху моєму".

Артем. Нехай же таким світлом для кожного з нас і буде золоте правило, що заповідано Ісусом Христом: “Тож усе, що тільки бажаєте, щоб чинили вам люди, те саме чинить їм і ви”.

Ведучий. Будьте здорові, друзі!

Артем. І до нових зустрічей у нашому театрі.

Усі актори. До побачення!

Актори розкланюються.

Не судіть…

Дійові особи:

Ведучий

Однокласниці – Оленка, Інна, Люся, Юля

На авансцені – ведучий.

На сцені три дівчинки сидять за столом. Вони щось пишуть у своїх зошитах.

Ведучий. Добрий день, любі глядачі! Сьогодні ми розповімо про один випадок, що ледь не розсварив подружок. А діло було так. Одного разу вони: Оленка, Інна, Люся та Юля, разом готували вправи по математиці. Оленка розібралась із завданням перша.

Оленка *(піднімає голову, полегшено зітхає).* Фу-у! Нарешті-те здолала. Ну й задачки сьогодні!

Інна. Й не кажи, Оленка! Якби не твоя допомога, мені не вирішити б ні однієї.

Люся. Я б, мабуть, теж не все зрозуміла б.

Юля. Й не дивно! Таких важких задач ще й не було.

Оленка. Добре, дівчатка! Я завжди рада допомогти своїм подружкам. От дописуйте *(кладе перед іншими свій зошит)*, а я побігла, бо аптека закриється, а мені потрібні ліки для бабусі.

Інна. Біжи, біжи, Оленка! Я занесу тобі зошит додому через годину.

Оленка. Спасибі. До завтра, дівчинки.

Оленка йде, а дівчатка на хвилину знов углибляються в зошити.

Інна *(з ушануванням*)**.** І як це в Оленки все легко з математикою? І вміє так просто роз'яснити. Вона мов професор!

Люся. Ніякий вона не професор. Справа в тому, що вона просто – зуб-ри-ла! Зубрить і зубрить. Коли не звеш гуляти - усе зайнята! *(Передражнюючи)* "Ой, у мене уроки, ой, у мене справ багато, ой, у мене бабуся захворіла". Нудно!

Юля. Вона просто гордячка й задавака. Ми тільки з нею й дружимо.

Люся. Що правда, то правда, Юля! Помітили, як вона ходить: голову задере й ступає, мов балерина по сцені ...

Люся встає й демонструє ходу балерини, яку вона тільки що описувала.

Юля. Ха-ха, точнісінько лебідь біла!

Люся повертається до столу, продовжуючи, кривляючись, демонструвати „балерину, і знов сідає за стіл.

Інна *(дуже несміливо)*. Ви дарма так, дівчатка ...

Юля *(перебиваючи Інну)*. Нічого не дарма, Інночка! Так воно і є! Ой! На годиннику вже шоста! Хто йде додому?

Люся. Я тут дещо ще не дописала.

Інна. Я теж ще посиджу...

Юля. А я вже побіжу...

Юля складає зошита йде до дверей.

Юля. Чао, дівчатка!
Інна та Люся. До побачення.

Інна й Люся знов углиблюються в зошити. А Юля раптом кроки сповільнює, потім зупиняється.

Юля *(помірковано).* Я зараз піду, а Інна й Люся почнуть мої кісточки перемивати... Нікуди я не піду!

Юля рішучо повертається до дівчат.

Юля *(хитро)***.** Ой, Інночка, я зовсім забула, я хотіла запитати в тебе дещо, на одинці. *(Багатозначно).* Люся, ти вже йдеш?

Люся: Так, так! Я вже закінчила, треба йти. Зараз тільки зошити зберу... До побачення, дівчатка.

Люся направляється до дверей. Юля починає щось шепотіти на вухо Інні. А Люся, так само, як раніш Юля, раптом зупиняється, розвертається й повертається до Інни і Юлі.

Люся *(рішуче).* А от я без вас нікуди не піду!
Інна *(здивовано).* Люся, що трапилось?
Люся. А те: я поза двері, а ви почнете мене засуджувати: Люся така, сяка, так? Для цього ти раптом повернулася, Юлечка?
Юля *(виправдуючись).* Нічого подібного! Із чого ти взяла?
Люся. Знаю, знаю! Тобі б тільки плітки плести!

Інна. Дівчатка, дівчатка! Навіщо ви так одна на другу! Ми так добре...

Далі Юля й Люся поводяться, мов півники, що готові битися.

Юля *(перебиваючи Інну, звертається до Люсі)***.** Сама ти плетуха, Люсечка! Хто почав: Оленка зубрила, Оленка "балерина"!

Люся. Ні, ні, ти перша! Правда, Інна, скажи!! Ти Юлечка перша почала осуджувати: Оленка - гордячка! Оленка - задавака!

Інна. Господи! Допоможи мені помирити їх! *(Стає між Люсею і Юлею).*Дівчатка! Дівчатка! Це не ви, це я, я в усьому винувата!

Юля й Люся здивовані.

Інна (*продовжує).* Не дивиться на мене так здивовано. Так, так, я винувата! Бо я слухала ваші осуди Оленки й мовчала… А треба було, треба було ... Люся! Згадай недавній урок у недільній школі.

Люся *(розгублено й винувато).* Урок ... у недільній школі? Так..., адже ми вивчали чудову заповідь Ісуса Христа - "Не судіть, щоб і вас не судили, бо яким судом будете судити таким же осудять і вас"!

Інна. І ще далі „...і якою мірою будете міряти, такою відміряють вам".

Люся. Так, так, Інна! Пробач, Боже! Що зі мною сталося? Як я могла засуджувати Оленку? Адже вона така чудова подруга! І яке ж дурне те слово -"зубрила"!

Інна. Конче, дурне! Але ледь-ледь не зруйнувало нашу дружбу!

Люся. Це було б жахливо! Дівчатка, простить мені, і забудемо це. Тепер я назавжди запам'ятаю: “Не судіть, щоб і вас не судили!”

Юля *(повільно повторює).* “Не судіть, щоб і вас не судили!” А що це за недільна школа, куди ви ходите? Я теж хочу вчити такі мудрі заповіді. Можна й мені піти з вами?

Інна. Звичайно, можна, це буде чудово!

Люся. Ми зайдемо за тобою в наступну неділю.

Юля. А давайте покличемо й Оленку! Я впевнена: вона теж піде.

Інна. Гарна ідея! І ми знову будемо всі разом!

Дівчатка збирають зошити.

Ведучий. Отак, завдяки мудрій заповіді, дівчатка замирилися, і ми гадаємо назавжди зрозуміли заповідне попередження Ісуса Христа : “Не судіть, щоб і вас не судили, бо яким судом будете судити, таким же осудять і вас, і якою мірою будете міряти, такою відміряють вам”.

Дівчатка й Оленка приєднуються до ведучого.

Оленка. Друзі! Радимо й вам: не судіть своїх ближніх!

Юля. Нікого! Ніколи!

Люся. І міцна, вірна дружба буде вам у відповідь!

Інна. І **б**удьте здорові, наші любі глядачі!

Ведучий. До нових зустрічей у нашому театрі!

Актори розкланюються.

Приємніше давати...

Дійові особи:

Ведучий
Бабуся
Сашко, її онук
Іринка

На авансцені – ведучий.
На сцені кімната Сашка: стіл для виконання уроків, стілець і крісло. За столом сидить Сашко, дуже хмурий. У руках він крутить іграшку - пальчикову ляльку Петрушку.

Ведучий. Добрий день, любі глядачі! Сьогоднішня наша сценка порадить, як зажурений чи безрадісний настрій, що іноді трапляється з нами, просто й приємно перетворити на чудовий. *(Показує на сцену).* Тут ви бачите хлопчика Сашка. Он який він сьогодні похмурий. Зараз ми довідаємося, що ж сталося?

Сашко *(тяжко зітхаючи звертається до ляльки*). Навіть ти, мій улюблений веселун Петрушка, не можеш мені допомогти... Не можеш...

Сашко усаджує Петрушку на стіл, із сумом про щось замислюється. У кімнату заходить бабуся Сашка.

Бабуся. Сашко! Швиденько снідати та й у школу.
Сашко *(смутно.)* Снідати... та й у школу...Ах, бабуню! Якби ти знала, як мені сумно і як не хочеться ні їсти, ні йти куди б то...

Бабуся плескає руками, всідається в крісло..

Бабуся. Поганий настрій? Зранку! Це не добре: адже як день почнеш, так і попливеш.

Сашко. Знаю, знаю: прокидатися треба з посмішкою й вставати з гарним настроєм. А як бути, якщо настрій ніяк не робиться гарним?

Бабуся *(після роздуму).* А може допоможе „золоте" правило?

Сашко *(розчарований).* Знов „золоте" правило. Я дуже добре його пам'ятаю, бабусю! *(Повчально).* „Роби з іншими так, як хочеш, щоб робили з тобою". Але до чого тут мій поганий настрій?

Бабуся. А от при чому. Поміркуй-но, кому сьогодні ти можеш зробити дещо хороше, чи в чомусь допомогти ?

Сашко *(зітхнувши).* Мій настрій, бабуся, швидше б покращав, як би саме мені сьогодні хтось зробив щось хороше...

Бабуся. Може бути. Адже ти вже не раз упевнявся: краще, приємніше давати, чим брати!

Сашко *(із кращим настроєм).* А й, справді, бабусю! Є така біблійна мудрість!

Бабуся. Звичайно! Сам Ісус Христос оте й мовив: „Блаженніше давати, чим брати"!

Сашко *(із радісним настроєм).* І я вже знаю, бабуню, кому і як можу зробити приємне!

Бабуся. Кому ж, якщо не таїна?

Сашко *(зніяковіло).* Ну. ..Одній людині... Ти її не знаєш..

Бабуся *(із посмішкою).* Секрет, так секрет. Головне, що настрій у тебе поліпшав!

Сашко. Авжеж, ще як поліпшав! Спасибі бабуню!

Сашко дзвінко цілує бабусю.

Бабуся. Слава Богові! То йдемо вже снідати.
Сашко. Зараз, через хвилинку. Тільки от книги зберу.
Бабуся. Поквапся. Чекаю тебе на кухні.

Бабуся йде. Сашко швидко збирає в ранець книги. А потім бере іграшку Петрушку й звертається до нього.

Сашко. От що, мій друже Петрушка! Іринку, мою сусідку по парті, ти знаєш. Я тобі часто про неї розповідав. Але сталося лихо: у неї мама щось сильно хворіє. І Іра ходить уже цілий тиждень вкрай зажурлива. А ми з тобою її трошки розважимо. Згодний? Бачу, що згодний! *(Урочисто)*. Для цього я сьогодні подарую тебе їй! Ти розумієш навіщо? *(Пояснює)*. Іринка, дивлячись на твою кумедну посмішку, усміхнеться й сама. І це буде чудово! Чесно кажучи, Петрушка, твоєї смішливої пички мені не хвататиме, але порадувати Іринку зараз - важливіше! Тому й не сумуй і лізь у ранець. (*Кладе іграшку в бокову кишеня сумки)*. Отак...

Сашко бере ранець та йде. Завіса закривається.

Ведучий. А невдовзі Сашко й Іринка зустрілись по дорозі до школи.

Сашко з'являється перед завісою з одного боку, а назустріч йому йде, опустивши голівку, Іринка. За спинами в дітей ранці.

Сашко *(весело)*. Іринка, добрий день!
Іринка *(сумно)*. До... Здрастуй Сашко...
Сашко *(чуйно)*. Як мама?

Іринка *(сумно).* Сьогодні трішечки полегшало... Але до одужання... ще далеко.

Сашко. Не сумуй так, Іринко! От побачиш! Усе буде добре й дуже скоро! Так мене впевнив *(загадково)* один мій приятель. Давай, я тебе ним познайомлю.

Сашко починає доставати з ранця Петрушку.

Іринка. Пробач, Сашко якось мені не до...

Сашко вже достав іграшку, одіває її на пальці й грає.

Сашко. От він, мій приятель. Його звуть Петрушка. Він дуже забавний і добро вміє підбадьорювати та смішити! А, нумо, Петрусю, скажи нам, коли мама Іринки одужає? *(Відповідає голосом ляльки й киває її головою)* Скоро! Зовсім скоро!

Іринка *(слабо посміхнувшись).* Спасибі, Сашко, за втішливі мови. Й дійсно –мимовільно посміхнешся твоєму дружкові.

Сашко знов грає, мов Петрушка звертається до Сашка.

Сашко *(голосом ляльки).* Сашко, прошу, подаруй мене Іринці! Здається - я дівчинці сподобався. *(Далі своїм голосом).* Будь ласка, із задоволенням! *(Протягує іграшку Іринці).*

Іринка *(невпевнено).* Але...

Сашко. Бери, бери. Іринко! Тепер він буде твоїм надійним другом.

Іринка бере іграшку, одіває на свої пальці, розглядає. Раптом добре всміхається.

Іринка. Спасибі, Сашко. Може й правда – уже скоро буде добре з мамою.

Сашко. Обов'язково! Повір! Доконче й невдовзі! *(До залу).* Правду ж я кажу, друзі?

Глядачі. Правду!

Ведучий приєднується до Сашка й Іринки.

Ведучий. Що ж, любі глядачі! Гадаємо ви запам'ятали мудру пораду Сашкової бабусі: коли тобі із чогось журно чи нерадісно, ти не зважай на це, а зроби щось добре, хороше, що допоможе іншому, хто більш потерпає. І твоє серце звеселиться, і настрій стане чудовим, бо Сам Ісус Христос завіряв: „Блаженніше давати, чим брати"!

Іринка. Будьте здорові, друзі!

Сашко. До нових зустрічей у нашому театрі!

Усі актори. До побачення!

Актори розкланюються.

Дика
Л.П.

Про ябед

Дійові особи:

Ведучий
Ніна Петрівна - учителька
Учні: Вова, Ігор, Сергій, Настя, Надя

На авансцені – ведучий.
На сцені клас: учительській стіл і стілець, парти.

Ведучий. Добрий день, дорогі друзі! Сьогодні ми побачимо учнів, що люблять частенько волати до вчителів отак: „Ніна Петрівна! А Дмитрик вертиться!”, „Ніна Петрівна! А Настя балується!”, „ Ніна Петрівна! А Сергій на уроці книжку читає!” І так далі, і тощо. Хлопчики та дівчатка навіть не усвідомлюють, яким безславним ділом займаються! А вони ж - ябедничають! От про таку недобру звичку, а ще й про те, як її позбутися, і розкаже наша сценка.

Розмовляючи одне з одним, у класі з’являються учні. Вони розсаджуються по партам. готуються до початку уроку. Дзвонить шкільний дзвоник. і До класу входить Ніна Петрівна.

Ніна Петрівна. Здрастуйте, діти!
Учні. Добрий день, Ніна Петрівна!
Ніна Петрівна. Приготувалися до контрольної?
Учні. Так!
Ніна Петрівна. Хвилиночку! А де ж Дмитрик?

Вова. Ніна Петрівна, Дмитрик - утік! Зізнався мені, по секрету, що не готувався й зник!

Ніна Петрівна. Йох, Вова**,** Вова... Тобі довірили секрет, а ти...

Вова. А що я? Я ж у виховних цілях**,** Ніна Петрівна. От Ви вліпите йому два бали, він і запам'ятає - пропускати уроки не можна!

Ніна Петрівна. Дивна педагогіка для друга.

Ігор. Ніна Петрівна! Поставте й Вовкові жирну двійку!

Вова *(з обуренням).*Ти що, Ігор! За що?

Ігор. А він, Ніна Петрівна, зошит для контрольних загубив! Сам сказав.

Ніна Петрівна. Краще, Ігор, виручи товариша: вділи йому листа зі свого зошита.

Ігор. Ніна Петрівна, Вовка постійно щось втрачає! Щораз виручати розтелепу - самому не залишиться.

Ігор вириває зі свого зошита листа й передає його Вові.

Ігор. Тримай, розтелепа.

Надя. Ніна Петрівна! А Настя збирається списувати.

Настя. Із чого ти взяла?

Надя. А навіщо так близько до мене присунулася? Ніна Петрівна! Скажіть їй, нехай не списує.

Настя. Заспокойся Надю! Дуже треба мені в двієчниці списувати.

Надя. Ніна Петрівна! Вона обзивається! А самій Сергійка всі задачки вирішує!

Ігор. Ніна Петрівна, Надя правду каже: Сергій у Настю того, уклепався, от і підлизується - робить їй уроки.

Надя. Чому це в Настю?! Сергійка ж мене за волосся смикає! Ніна Петрівна, чого Ігор завжди бреше!

Ігор. І не брешу зовсім, Надійко! Він Настусі ще й ранець до самого дому тягне. Сам бачив.

Сергій. Ніна Петрівна! Чого Ігор завжди все розбовкує? Одержуй базіка!

Сергій підскакує й хлопає підручником Ігоря по голові.

Сергій. От тобі, базіка!

До екзекуції вмить приєднується Надя.

Ігор *(відбивається)*. Ніна Петрівна! Вони ж мені голову калічать!

Вова. Ніна Петрівна! Вони ж урок зривають! Уліпите їм усім по двійці!

Ніна Петрівна. Зараз же припиніть, діти! Я до кого звертаюся! Сергій, Ігор, Надя!

Діти припиняють бійку й усідаються на місця, показуючи один одному кулаки.

Ніна Петрівна (*розстроєно***).** Так що за день такий?

Вова. Звичайна середа, начебто…

Ніна Петрівна. Ні, не звичайна. Тільки що кожний із вас, діти, навперебій спішив наскаржитися мені на своїх товаришів! *(Докірливо)*. Як ви не розумієте? Ви ж зараз усі ябедничали, доносили один на одного.

Вова. Так, Ніна Петрівна, я теж це відчув! *(До однокласників)*. Фу, безсовісні діти! Як вам не соромно так поводитися? Поставте їм усім двійки, Ніна Петрівна!

Ніна Петрівна. І почну з тебе, Володю.

Вова *(ображено)*. Мені двійку? За що?

Ніна Петрівна. Ти ж перший, мов поганого джина із пляшки, випустив гидку бацилу ябеди!

Вова. Який же я ябедник?

Ніна Петрівна. Чула, чула: ти з педагогічних міркувань видав секрет друга! Ти б хотів, щоб Дмитрик зробив із тобою таке?

Вова винувато опускає голову.

Ніна Петрівна *(після мовчазної пауза)*. Мовчиш? Голову опустив?

Ніна Петрівна *(до інших)*. І ви, усі, напевно, з найкращих намірів так дружно кляузничаєте один про одного. Які ж ви товариші після цього?

Пауза.

Ігор. Ніна Петрівна ми не кляузничаємо…

Сергій. Ми хочемо, щоб ви, Ніна Петрівна... щоб Ви…

Ніна Петрівна. Розумію. Ви хочете, щоб **я** осмикувала й карала з вашої підказки.

Учні. Так!

Надя. Треба ж якось виховувати один одного…

Ніна Петрівна. Так не виховують, дорогі мої! Так звикають доносити! А малий виказувач обов'язково виросте поганою людиною! Невже ж ви цього не розумієте?

Ігор. Дивно…. Начебто, робимо як краще, а виходить кепсько...

Ніна Петрівна. А добре буде тоді, коли всі: невдоволення та образи між собою ви навчитеся самі ж і влагоджувати, та прощати один одному! А ще краще - поводьтесь так, щоб поміж вами ніякі негаразди не виникали зовсім!

Вова. Так це ж так не просто... так поводитеся. У нас навряд чи вийде...

Ніна Петрівна. Вийде, діти! Обов’язково вийде, як тільки ви перестанете чините іншим те, чого не бажаєте собі, і

навчитесь завжди жити по «золотому правилу». Знаєте таке?

Діти перемовляються проміж собою: Ти чув! Ні.. І я ні... Цікаво..., чого його „золотим" звуть?

Настя. Здається я... Так, так! Згадала: я читала про нього в дитячій біблії.

Ніна Петрівна. От і розкажи всім.

Настя. Ісус Христос у своїй Проповіді на горі так учив народ: «То ж усе, чого тільки бажаєте, щоб чинили вам люди, те саме чиніть їм і ви" Це наставляння і є «золоте правило».

Надя *(повторює, вникаючи в зміст*). « То ж усе, чого тільки бажаєте, щоб чинили вам люди, те саме чиніть їм і ви". Як просто! Правда ж, друзі?

Учні. Справді! От здорово!

Звучить дзвоник з уроку.

Ніна Петрівна. Ну, от і урок закінчився. Контрольну напишемо завтра. А сьогодні домашнє завдання буде таким: по-перше, добре поміркуйте над тим, що сталося сьогодні в нас у класі, , а по-друге, - добре запам'ятайте „золоте правило", а ще - постарайтеся познайомити з ним як найбільше своїх друзів. Справитеся?

Учні. Справимося!

Вова. Ніна Петрівна! Я знаю, як легко це зробити: ми великими літерами напишемо «золоте правило» на плакаті й повісимо його в шкільному холі на най видному місці!

Настя. Молодець, Вова!

Сергій. Здорово придумав!

Ігор. Класна ідея!

Надя. Давайте сьогодні ж і зробимо! Згодні?
Учні *(разом).* Згодні!

Ніна Іванівна й учні приєднуються до ведучого.

Ведучий. Ну, що ж, любі друзі! Гадаємо, нам удалося переконати всіх, що це дуже огидна звичка – ябедничати! Але, к щастю, від неї легко позбавитись, як утім, і от будь-яких інших недобрих звичок. Треба тільки завжди взаємно ставитися, як заповів нам Ісус Христос: „То ж усе, чого тільки бажаєте, щоб чинили вам люди, те саме чиніть їм і ви”. Давайте йтимемо із цією мудрістю по житті, і добро та дружба завжди будуть нам у відповідь.

Настя. Будьте здорові, друзі!
Надя. До нових зустрічей у нашому театрі!
Усі актори. До побачення!

Актори розкланюються.

Киця Сарделька й золоте правило

Дійові особи:
Ведучий
Ганна Петрівна, вихователька
Олянка, учениця першого класу
Буцик, прибулець із країни нямликів
Киця Сарделька

На авансцені – ведучий. У нього в руках книга письменниці Лесі Вороніної .„Прибулець із країни нямликів”.

На сцені дівчинка в кріслі. Вона читає книжку.

Ведучий. Добрий день, наші любі глядячи. Подивиться казкову пригоду Олянки. Дівчинка тільки-но почала вчиться. І її 1-А клас розташовано в дитсадочку, куди вона ще зовсім недавно й ходила. А ще так вийшло, що улюблена вихователька Олянки з дитсадка - Ганна Петрівна, теж займається с учнями її, Оленчиного 1-А класу, тільки в другій половині дня, уже після шкільних уроків. Зараз ми бачимо Олянку вдома.

Дівчинка закриває книжку, що читала, трошки замислюється. Зітхає.

Олянка *(водячи пальчиком по дзвіночкам, що на шпалерах).* І чому Ганна Петрівна вже три дні така сумна? Ми ж так добре поводимося! А вона все рівно зажурена, і адже не хоче більше нам розповідати про казкову країну, що начебто існує там..., за шпалерами...

Олянка підіймається й починає розглядати шпалери. Водить по їхньому малюнку пальчиком.

Олянка. Які ж гарні шпалери зробила матуся в нашої вітальні! Такі сонячні й веселі! Зараз я повішу тут мій улюблений дзвіночок, і буде ще веселіше.

Олянка вішає дзвіночок із довгою стрічечкою. Сідає в крісло, любується дзвіночком і смикає його за стрічку. Дзвіночок дзеленькає.

Ведучий. І раптом, бачите? Шпалери розсуваються, і в кімнаті дівчинки з'являється хлопчик! Неймовірно!

Олянка вкрай здивована й аж розкрила рота.

Буцик. Привіт, Олянка! Чуєш? При- и -віт! Може врешті ти закриєш рота?

Олянка. При ... Привіт! Будьте здорові! Ласкаво просимо!

Буцик. Он, яка ж ти вихована! А з мене люди буркуху зробили! Своїми перебудовами квартир вони постійно лишають мій народ житла: руйнують стінки, довбають чи свердлять у них дірки, забивають цвяхи, без кінця міняють шпалери й таке інше! То ж мені й не до чемності. Не ображайся на мене, добре? Давай краще подружимось.

Олянка. З радістю! Так ви, дійсно існуєте й живете там,... під... за шпалерами!

Буцик. Так. Я - із чарівної країни нямликів.

Олянка. Ой, як цікаво! А як Вас звуть?

Буцик. Звертайся до мене просто – Буцик.

Олянка. Дуже рада знайомству! Це ж про вас, нямликів, нам розповідала вихователька!

Буцик. Що розповідала? Яка ще вихователька?

Олянка. Ганна Петрівна! У нашому класі є бешкетник Сашко. Він узяв і, пустуючи, відірвав в іграшковому залі великий шматок шпалери. А Ганна Петрівна сказала, що так не можна робити , щоб не нашкодити мешканцям казкової країни, що живуть там... за шпалерами.

Буцик *(розчаровано)*. То ти вже все про нас знаєш?

Олянка. Ні, не все... *(Засмучено*). Бо й учора й сьогодні Ганна Петрівна не захотіла розповідати більше про вашу країну. Уже цілих два дні вона ходить чомусь дуже сумна...

Буцик. Авжеж! Будеш сумний, як у тебе таке станеться...

Олянка. Шановний, так Ви знаєте, що в неї сталося?

Буцик. Слухай, Олянка! Від твого такого ввічливого звернення я ніяковію. Давай будемо на «ти» – ми ж друзі!

Олянка. Нас так виховує Ганна Петрівна. Але... я спробую. То.., Буцику..., дорогенький, розкажи, будь ласка, чому Ганна Петрівна така зажурена, і може ви... ти знаєш, як їй допомогти? Вона така добра... Ми всі її любимо.

Буцик. Будеш зажурливою, коли не поспиш дві ночі вряд. Ваша Ганна Петрівна впевнена, що захворіла її киця - Сарделька**.** І все, про що мріяла й учора й сьогодні твоя улюблена вихователька - це скоріше повернутися додому, скрутитися на ліжку клубочком біля своєї любої чотирилапої подружки й заснути.

Олянка. Що ж тепер робити? Як вилікувати її кицьку? Раптом вона не видужає?

Буцик. А ніяк не треба лікувати.

Олянка. Чому ти такий безсердечний?

Буцик. Це не я безсердечний, а киця Сарделька! Бо вона зовсім і не .... Давай зробимо так: зараз ти вже йди у свою спаленьку й лягай спати, я теж поверну до дому. *(Солодко позіхає). А* завтра, коли на після уроків ти будеш обідати й доїдатимеш вівсяну кашу, у столової з'явлюся я, і ми, удвох, почнемо діяти, згодна?

Олянка. Авжеж, згодна! Чекатиму на тебе з нетерпінням!

Буцик. То ж, спокійної тобі ночі!

Олянка. Тобі теж гарних снів!

Буцик пірнає за шпалери. Олянка йде. Робітники сцени на передній частині сцені встановлюють стіл для обіду, а ще стілець. На столі тарілка з вівсяною кашею. Олянка сідає за стіл, робить вигляд, що їсть.

Ведучий. На завтра ж було так, як і пообіцяв Буцик. Дівчинка, дожидаючись свого нового друга, навмисно їла дуже повільно.

З'являється Ганна Петрівна.

Ганна Петрівна. Олянка! Годі мріяти над повною тарілкою! Усі діти давно побігли на вулицю! Якщо зараз же не закінчиш снідати.... Ой! Щось мені так спати захотілось... Ой! Просто ноги не держать...

(Сильно позіхає й іде зі сцени).

Олянка. Ой, Ганна Петрівна, що це з вами? Куди це ви?

Ганна Петрівна (*махає рукою).* Піду... трішечки полежу, бо впаду, а ти... *(зникає за кулісами).*

Олянка *(переполошившись, розгублено).* Отаке...Пішла спати...

На сцену вискакує Буцик.

Буцик. Не хвилюйся, Олянка. Це моя робота. Поки Ганна Петрівна солодко спить і бачить у сні свою кицьку й уговорює її *(з іронією),* хоча б трішечки поїсти, ми с тобою вмить злітаємо до її квартирки й урятуємо, *(з іронією)* „нещасну" кішечку!

Олянка. Я правильно зрозуміла – ми злітаємо?

Буцик. Так, так! Ми ж нямликі ще й чарівники! Тільки пригости мене своєю вівсяною кашею й - побачиш.

Олянка. Та їж на здоров'я. Он скільки її залишилося.

Буцик *(чавкає, жменями набирає кашу)*. Ням, ням! М-м-м! Ням, ням!

Олянка. Який ти зараз смішненький, Буцику! Жменями набираєш кашу та мружишся від задоволення.

Буцик. Ням! Ням! Така вівсяна каша - найулюбленіша страва нямликів. Бо саме вона робить нас чарівниками. Їж і ти її побільше. Може станеш теж чарівницею. Але що будеш здорова та не слабенька, то так, - обов'язково! Ну, начебто, наївсь! Тепер - я ж чарівник! То ж у дорогу! Тримай мене міцно за руки, зараз розбіжимося й полетимо!

Олянка й Буцик біжать за куліси. Звуки літака, що злітає

Ведучий. Олянка моргнути не встигла, як вони з Буциком уже влетіли крізь відчинене вікно до маленької затишної кімнатки в квартирі Ганни Петрівни.

На сцені одного боку Сарделька. Сарделька тримає банку сметани, пакет молока, сардельку, сир. Сідає спиною до лівої сторони сцени й починає їсти. У цю мить із лівої сторони сцени

з'являються Олянка й Буцик, і бачать, як їсть Сарделька. Та дітей не помічає, а з апетитом їсть: з'їдає сардельку, мотузок із неї кидає на підлогу, з'їдає сир – обгортку з нього кидає на підлогу. Розкриває пакет молока, п'є й пустий пакет летить на підлогу. Починає вишкрябувати сметану . При цьому увесь час киця дуже задоволено муркотить . Мяв! Мр-р-р. .Мяв! Мр-ррр! Муркотіння тихенько продовжується під час розмови дітей.

Буцик *(не голосно та з іронією).* От і наша „бідна хвора", що три дні відмовлялася від їжі.

Олянка. Неймовірно! Як же вона відкрила холодильника? А баночку з-під сметани?

Буцик *(констатуючи).* Сметана уся вилизана..., від сардельок осталися тільки мотузки - хвостики..., от сиру – обгортка. От молока - пустий пакет Добрий обід, як ти гадаєш, Олю?

Олянка (*теж не голосно).* Дуже добрий і смачний. Он як вона муркотить та облизується. Й не дивно, що нас і не бачить, і не чує..

Сарделька. Тепер усе приберемо й викинемо подалі геть, у смітник...

Сарделька, що вже закінчила їсти, бере целофановий мішок для сміття й починає складати туди все, що кидала на підлогу. Бере віник і замітає. Поки Сарделька все це робить, діти розмовляють між собою.

Буцик. Дивись, Олянка: Сарделька вже замітає сліди своїх безсоромних дій!

Олянка *(обурено, але ще не голосно).* Нічого собі - хвора Киця! Вона ж просто дурить свою господиню! Ганна

Петрівна дві ночі не стулила очей, доглядаючи свою болящу кицю, а насправді, виявляється, що Сарделька – звичайнісінька актриса - симулянтка!

Буцик (*у голос*). Та й ще і яка симулянтка!

Сарделька здригається, повертається, бачить дітей. Мить дивиться на них і раптом шльопнулася на підлогу.

Сарделька *(дуже жалібно).* Мяу-у-у, Мяу-у-у...

Олянка *(докірливо).* Помилуйся, Буцику, яка перед нами хитрюга ! Побачила, що виверти її розкрити й впала на підлогу, мов і лапи не тримають хвору.

Буцик. Зараз ми її вилікуємо! Візьмемо за загривок *(бере, піднімає з підлоги)*, отак..

Олянка. Ой, Буцику, може їй боляче!

Буцик. Не думаю! Тепер трішечки труснемо *(трусить)*...отак... і спитаємо: розповідай, нахаба, чому ти дуриш свою чудову господиню?

Ведучий. І тут Олянка й Буцик знов були неймовірно вражені: Сарделька заговорила! Заговорила мовою, зрозумілою дітям!

Сарделька. Ну, досить, Буцику! Не тряси, відпусти мене на підлогу. Бачу вас не проведеш, як мою, обожнену господиню. Зараз я все поясню.

Буцик. Здорово ж ти її обожнюєш - знущаєшся, удаючись хворою!

Олянка. Заставляєш її так тривожиться, що вона не спить ночами!

Сарделька. Ні! Я не хочу цього! Я тільки хочу, щоб вона нікуди не виходила з дому, а весь час була зі мною! А я сидітиму в неї на колінцях та муркотітиму від задоволення. Мяу-у-у. Мр-р-р.

Олянка (*докірливо).* Що ж ти, Сарделька, тільки про себе й думаєш? А як же ми обійдемося без вихователькі? Усі діти в садочку так люблять Ганну Петрівну! От тільки вона щодня стає сумніша й сумніша! Тепер зрозуміло чому – через свою хитрющу Сардельку!

Буцик. Погано, що подібними хитрощами іноді користуються й деякі Олянки...

Олянка *(здивовано).* Ти це, про що, про кого закидаєш? *(Обурено.)* Про які це - Олянки?

Буцик. А хто прикладав термометра до гарячої батареї? Мама повірила, що в тебе висока температура, бо ртутний стовпчик підскочив аж до сорока градусів! Пригадуєш, як вона перелякалась? І подумала, що в тебе страшний грип!

Олянка. Ой, Буцику, мені зараз так соромно! Аж провалитися крізь землю хочеться! А тоді мені дуже хотілося щоб мама залишилася вдома, щоб я змогла подивитися нові мультики. Але таке було, єдиний разочок!

Буцик. От тепер і запам'ятай на все життя: ніколи, ні жодного разочка, не можна хитро користуватися тим, що тебе люблять. Це нечесно!

Олянка. Звісно, Буцику! Я це пойняла й запам'ятала, коли бабуся розповіла мені про золоте правило.

Буцик. Що це за правило, а ще й золоте?

Олянка *(задоволено).* А-а! Я вже думала, шановний Буцику, що ти знаєш про все на світі! А виходить не все! Золоте правило, говоре моя бабусю, є най головне в житті людини. Воно вчить *(дуже врочисто):* поступати з іншими тільки так, як хочемо, щоб вони поступали з нами самими!

Буцик *(роздумливо повторює).* Поступай з іншими так, як хочеш, щоб вони поступали з тобою! Так?

Олянка. Так, так!

Буцик. Дійсно, добре правило! Навчу я йому й своїх друзів, нямликів. А ти, Сарделька, усе зрозуміла?

Сарделька. Авжеж! Мяв! Мяв! Я теж тепер ніколи не стану обманювати свою господиню! Буду тільки радувати її своїми ніжностями! Повірте мені, будь ласка, і не розказуйте Ганні Петрівні про мої недобрі хитрощі, добре?

Олянка. Давай, Буцику, повіримо, киці. Здається мені, вона говоре щиро.

Буцик. Спробуємо. Отже, мила Сарделька, не забувай своєї обіцянки й будь здорова! А зараз біжи та викинь залишки свого обману, щоб Ганна Петрівна й не здогадалась про твоє вдавання!

Сарделька. Уже біжу! Спасибі, вам за добру науку! До побачення! *(Біжить зі сцени).*

Чутно ніжний дзвоник.

Олянка. Що це так ніжно дзеленькає?

Буцик. Це мені нагадують, що моя чарівницька сила скоро скінчиться. Зараз ми миттю перенесемося з тобою знов у твою школу.

Олянка. А як же Ганна Петрівна?! Вона так і буде спати?

Буцик. Не хвилюйся. Як тільки ти з'явишся в їдальні, твоя улюблена вихователька прокинеться в чудовому настрою.

Олянка. Буцику, міленький, мені не хочеться прощатися! Оставайся з нами! Усі діти нашого класу страшенна зрадіють!

Буцик. Це неможливо, Олянка**.** У мене в моєї країні теж багато справ. Але ж запам'ятай - щовівторка я чекатиму на тебе на сьому ранку біля входу до своєї оселі. Ти тільки постукай тричі в стіну в тому місці, де сама повісила дзвіночка. І ми стобою

разом зробимо ще не одну добру справу. Давай руку, розбігаємося й летимо!

Біжать зі сцени. Робітники сцени встановлюють стіл їдальні. Ставлять на стіл тарілку й ложку. За нього сідає Олянка. З'являється Ганна Петрівна. Вона солодко потягується й посміхається. Олянка показує їй пусту тарілку.

Ганна Петрівна. Яка ж ти молодець, Оляночко! Нарешті, усе з'їла! Аж тарілка блищить! А мені такий добрий сон наснився: моя киця одужала! Хоча б він здійснився!

Олянка. Обов'язково здійсниться, Ганна Петрівна! От побачите: сьогодні ж і здійсниться!

Ганна Петрівна. Спасибі люба! Кажуть - вустами маляти віщає істина! То вже давай підемо на гральний майданчик *(йдуть)*.

Ведучий. Прийшов час розстатися з Ганною Петрівною, Олянкою й нямликом на ім'я Буцик. Але ми сподіваємось, що ви, дорогі наші глядачі, ніколи вже не забудете золотого правила про поводження з іншими, а ще – уже ніколи не станете приносити прикрість тим, хто вас любить.

Нам залишається ще сказати, що п'єска, яку ви щойно побачили, інсценована по мотивам оповідання з дуже цікавої книжки „Прибулець із країни нямликів" *(Показує глядачам книгу)*. Цю чудову книжку написала для дітей знана українська письменниця Леся Вороніна.

На сцені з'являються всі актори

Ведучий. Будьте завжди здорові, любі наші глядачі! До нових зустрічей у нашому театрі

Актори. До побачення!

Актори розкланюються.

Скабка в чужому оці

Дійові особи:

Ведучий
Анна Іванівна – учителька
Учні: Маша, Владик, Вова, Віка, Люся, Артем

На авансцені – ведучий.
На сцені пустий шкільний клас.

Ведучий. Доброго дня, любі друзі! Сьогодні ми зіграємо сценку про тих із нас, хто добре бачить та осуджує недоліки інших, а свої - не помічає зовсім!

Зараз ми познайомимося з учнями одного класу. Через деякий час у них почнуться уроки. Першим у клас завжди приходить черговий. Черговий дуже відповідальна особа. Він повинен перевірити, як ретельно підготовлено клас до начала занять: чи на місті крейда, чи чиста дошка, чи в порядку учбові прилади й таке інше. А ще черговому доручено стежити й за зовнішнім видом учнів, їхніх зошитів і підручників: усе повинно бути ретельно акуратним! Сьогодні ж чергує дівчинка Маша. Але вона явно запізнюється ... Та от, нарешті...

До класу вбігає задихана Маша .

Маша (*обурено***)**. Яка ж бабуся в мене копуха! Ледве не спізнилася через неї!

Не встигає Маша покласти крейду на місто та витерти дошку, а на порозі класу з'являються учні. Маша кидається до них.

Маша. Почекайте, почекайте! Ставайте один за одним , і я по черзі вас перевірю.

Учні слухняно стають у рядок. Маша починає ретельний огляд.

Маша (*до Владика*). А, ну, покажи руки, Владик. Так... можна сказати чисті. А що це ти такий кудлатий?

Владик. Де це я кудлатий, Машо? Цей вихор не хоче лежати.

Маша *(наказово)*. То піди, Владику, додому й повчись як слід причісувати голову, бо так невмійком і залишишся на все життя.

Владик, засмучений, іде із класу.

Маша (*до Вови*). А в тебе, Вовочка, дивися, піджак м'ятий і штани не дуже-то відпрасовані.

Вова. Де ж вони м'яті, Маша? Я костюм цілий ранок прасував. Краще я не вмію...

Маша. Потрібно вміти. *(Наказово)*. І ти йди додому й ще раз гарненько все відпрасуй! Чи теж хочеш бути невмійком?

Вова, те ж зажурений, те ж іде.

Маша *(до Віки*). А, які в тебе банти, Віка? І лежать неоднаково, і зав'язані некрасиво.

Віка. Маша! Вони в мене такі виходять. А допомогти нема кому!

Маша. Ти ба – допомогти немає кому! *(Наказово)*. Самій потрібно вміти! Іди додому й зав'яжи їх, разів двадцять, тоді й навчишся. Іди, іди.

Віка, зажурлива, іде. Маша продовжує перевірку.

Маша *(до Люсі*). Так, Люся, з одягом у тебе все в порядку... А ну, покажи, як твої зошити обгорнуті?

Маша бере в Люсі портфель і заглядає в нього.

Маша. Та-а-к, добре... Почекай, а де підручник по математиці?

Люся *(заглядає у свій портфель і розгублено).* Ой! Дійсно, нема! Забула...

Маша *(докірливо).* Ах, забула! *(Наказово).*То ж вертайся додому й принеси.

Люся йде; за нею із класу біжить й Артем. .

Маша *(кричить навздогін).* Куди ж ти, Артем? Я ще тебе не перевірила!

Маша озирається й бачить, що вона осталася в класі сама.

Маша *(сердито).* Нікого. Ну, що ж, якщо вони такі невмійки, нехай удома вчаться охайності та порядку!

Маша сідає за парту. Лунає дзвоник, і в клас заходе Анна Іванівна.

Анна Іванівна. Добрий день… (*помічає одну Машу й розгублено*)... Діти...

Маша. Доброго ранку, Анно Іванівно!

Анна Іванівна. Що сталося? Де всі діти?

Маша. Анно Іванівно! Вони всі сьогодні порушили правила чистоти.

Анна Іванівна. Як? Усі, усі?

Маша. Усі! Один не вміє прасувати, інший – розчісуватися, третя – банти зав'язувати, четверта – ...

Анна Іванівна *(перебиваючи)*. Так, так, я зрозуміла, але, де ж вони самі?

Маша. Я всіх відправила додому привести себе в порядок.

Анна Іванівна *(розстроєно)*. Машенька! Цього не можна було робити!

Маша. Так вони такі невмійки, соромно за них. Дивиться як випрасовано моє плаття, які в мене банти красиві, які зошити...

Анна Іванівна. Бачу, бачу, Машенька! Ти в нас зразок охайності. Але на перший раз потрібно було пробачити дітей і повчити їх тут, у класі.

Маша. Навіщо? Нехай самі вчаться.

Анна Іванівна (*зітхаючи*). Що ж, прийдеться сьогодні займатися нам удвох.

Ходімо до кабінету з математиці: там нам буде зручніше.

Анна Іванівна й Маша йдуть зі сцени.

Ведучий. А тепер, друзі, подивиться дуже вважливо на те, що сталося наступного ранку! Ми знов у тому ж класі.

До класу повертаються учні, усі крім Маші. Діти розсаджуються по партах. Звучить шкільний дзвінок. У клас заходить Анна Іванівна.

Анна Іванівна. Здрастуйте, діти!
Учні. Добрий день, Анно Іванівно!
Анна Іванівна. Хвала Богові, сьогодні всі на місці.
Віка. Не всі, Анна Іванівна, Маші немає.
Анна Іванівна. Ніхто не знає, що з нею?
Учні. Ні, не знаємо!
Люся. Я зайду до неї після уроків, може вона захворіла?
Анна Іванівна. Так і зроби, Люсю! А ми почнемо урок. До дошки піде...

Двері класу відчиняються й вбігає, задихавшись, Маша. Вигляд Маші унівець розтріпаний: плаття м'яте, удягнено задом наперед, волосся геть не розчесане, на ногах різні туфлі, портфель розкритий і геть порожній.

Маша *(хекаючи).* Анно.... Іванівно..., дозвольте?

У класі постає німа сцена... Перша до тями приходить Анна Іванівна.

Анна Іванівна (*розгублено*). Здраствуй, Машенька! Що в тебе за вигляд? Що сталося?
Маша *(обурено).* Сталося! Сталося! Моя бабуся поїхала!
Анна Іванівна. Бабуся поїхала?
Маша. Так, Так! Взяла й увечері поїхала!
Анна Іванівна. Ну той, що, Машенька?
Маша. Як, що? Сьогодні нікому було мене розбудити, одягнути й книжки зібрати в школу! (*Починає рюмсати.*) Ні-ко-му бу-ло!

Діти починають переглядатися та, указуючи на Машу, тихенько сміятися.

Анна Іванівна. Почекай! При чому тут бабуся? Ти ж ти сама прекрасно все вмієш робити!

Маша (*продовжує плакати*). Н-е в-м-і-ю. Це бабуся в усьому в-и-н-н-а-а...

Діти голосно сміються.

Анна Іванівна. Не треба сміятися, діти! І ти, Маша, заспокойся. Ми все зараз виправимо.

Віка тягне руку, щоб її спитали.

Анна Іванівна. Що ти хочеш сказати, Віка?

Віка. Анна Іванівна, я сьогодні чергова! То нехай Маша повернеться додому та приведе себе в порядок! (*Звертається до інших учнів*). Правда ж, друзі?

Учні. Так, так, правильно!

Люся. Нехай випрасує плаття!

Вова. Зав'яже красиво банти!

Артем. Візьме всі підручники!

Маша. Я сама не зможу-у-у-у...

Діти голосно сміються.

Анна Іванівна. Тихіше, діти, заспокойтеся!

Владик. Виходить, ти, Маша, сама нічого не вмієш робити?

Маша. То бабуся в усьому винна! Узяла та й поїхала!

Віка. Знаєш, Маша, не бабуся винна, а колода у твоєму оці.

Маша (*припиняючи плакати*). Яка колода? В якому оці?

Маша блимають віками та торкається руками своїх очей.

Маша. Немає в мене ніяких колод в очах!

Люся. Так це ж у переносному значенні, Машенька! У народі так говорять: що ти бачиш скабку в оці інших, а у своєму – навіть колоди не відчуваєш?

Вова. І я про це знаю. Моя бабуся каже, що Ісус Христос так звертався до людей, хто помічав провини інших, а свої - ні.

Анна Іванівна. Так, так, Вова. А далі, діти, Ісус Христос повчав: ”...вийми перше колоду із власного ока, а потім побачиш, як вийняти скабку з ока брата твого.”

Артем. Виходить Христос звертався до таких, як наша Маша! Учора вона всіх невмійками обзивала, а саме сама і є найбільша невмійка!

Діти. Так! Так!

Діти сміються.

Анна Іванівна Досить, діти! Ми пробачимо Маші сьогодні. А завтра вранці нехай хто-небудь зайде до неї й допоможе зібратися до школи.

Усі учні. Я! Я! Я зайду! Ми зайдемо!

Маша. Ні! Ні, не треба! Нікому не треба завтра заходити. Сьогодні бабуся ввечері вже повернеться й усе…

Раптом Маша замовкає, трошки замислюється

Маша. І ... я...(*рішучо)* я попрошу її навчити мене все робити самій! Слово честі! Анно Іванівно, ви мені вірите?

Анна Іванівна. Звісно, Машенька! Головне, ти сама забажала все виправити. А ми, діти, давайте візьмемо собі за правило: перш, ніж робити

зауваження іншим, оглянемось на себе, подумаємо:
а які ж ми самі? Чи можемо повчати інших? Усім зрозуміло це правило?

Учні. Усім, Усім!

Анна Іванівна. Машенька, а тобі?

Машенька (*зітхаючи*). Звичайно, зрозуміло: найсуворіше необхідно ставитися до себе, і раніш за все позбавлятися своїх недоліків.

Анна Іванівна. Молодець, Машенька! Сподіваюся, діти, тепер ми всі й завжди станемо поводити себе тільки так!

Діти. Так! Так, Анна Іванівна!

Анна Іванівна. От і добре!

Діти й Анна Іванівна приєднуються до ведучого.

Ведучий. Що ж, наші любі глядачі! Гадаємо ви зрозуміли: перш належить ізжити свої недоліки, і тільки потім - судити їх в інших.

Маша. Саме так повчав Ісус Христос, коли казав: „...вийми перше колоду із власного ока, а потім побачиш, як вийняти скабку з ока брата твого.”

Анна Іванівна. Отже, робимо так завжди та ростемо гідними людьми!

Артем. Будьте здорові, друзі!

Вова. Й до нових зустрічей у нашому театрі!

Усі актори. До побачення!

Актори розкланюються.

Слово честі

Дійові особи:

Ведучий
Артем
Максим

На авансцені – ведучий.

На сцені лісна галявина. Навколо густі кущі. На галявині розляглися два хлопчики. Поруч із ними – кошики із грибами. Хлопчики любуються небом.

Ведучий. Добрий день, друзі! Сьогодні ви подивитеся сценку про тих із нас, хто любить частенько клястися. «Клянуся! Зроблю це!”, „Клянуся! Не робитиму це!”, бува викликуємо ми. Зараз ми познайомимось з Артемом і Максимом. Якось пішли вони вдвох до лісу, грибів назбирати. Ходили чималенько. Зібрались вже до дому, та вирішили перепочити трошки на галявині.

Артем. Як тут тихо... І як чудово граються хмаринки. Бачиш, Максимка, які вони будують замки...

Максим. А я бачу звірів різних. Он! Дивись, дивись! Кумедне ведмежа на нас роздивляється! До речи**:** як ти гадаєш, Артемка, у цьому лісі водяться хижаки: вовки чи ведмеді?

Артем. Навряд чи: дуже близько місто. А там, хтозна...

Максим *(хвастливо).* А якби й жили! Удвох у лісі зовсім не страшно! Нехай спробують сунуться! Я-як дамо їм разом! Будуть летіти шкереберть!

Артем. Авжеж, не злякаємося**!** А давай, Максимка, усе, усе будемо робити разом: і гуляти, і книжки читати, і уроки разом учити.

Максим (*захоплено*)**.** Давай! І давай, Артемка, поклянемося - завжди виручати й захищати один одного!

Артем. Обов'язково!

Максим встає й строго дивиться на Артемка.

Максим. Ні! Артему! Я гадаю - так просто не можна: пообіцяли й усе. Справжній дружбі належить присягти справжньою клятвою!

Артем швиденько підводиться на ноги.

Артем. А як це?

Максим *(урочисто)***.** Присягати належить так**. Б**еремося за руки *(бере руки Артема)* і разом говоримо: «Клянемося! Клянемося на смерть стояти друг за друга»! То ж, повторюй зі мною!

Артем і Максим *(разом серйозно й голосною).* «Клянемося! Клянемося на смерть стояти друг за друга»!

Чутно, як відзивається луна: „Сме..смерть....за-за..друг...друг..друга-а-а”

Артем *(пошепки).* Та все ж, навіщо так страшно, Максим? Я й без клятв завжди захищатиму тебе!

Максим *(впевнено).* Ні, ні, Артеме! Без клятв ніяк не можна! Без клятв дружби щирої не буває. Давай ще в чому-небудь поклянемося один одному.

Артем. У чому ж?

Максим. А от, наприклад, заклянися, що даси мені списати завтра контрольну. Я ж у математиці слабак, а ти в нас – відмінник із відмінників!

Артем *(після маленької паузи рішуче).* Ні, Максим! Краще давай я тобі допоможу розібратися із задачками. А списувати... Списувати - це недобре.

Максим *(обурено).* Отакої! Для друга, що не зробиш - усе добре! Нумо, давай, клянись!

Починається якийсь шум. Шум росте й перетворюється в гучний тріскіт, мов хтось здоровий дереться через кущі. Максим злякано крутить головою.

Максим. Артеме! Що це? Це...Це доконче ведмідь! Біжимо! Ховаємось!

Максим біжить із галявини, зачіпає й перевертає один кошик із грибами. Артем теж починає задкувати, чіпляється за другий кошик, падає на землю й ,сидячі, завмирає. З-за кущів виглядає голова оленяти. Оленя мить розглядає Артема й зникає, знов утворюючи тріск.

Артем *(з усмішкою)*. Це ж треба - так злякалися такого гарнесенького оленятка! *(Із гумором).* Цікаво: а як далеко заховався Максим від цього „ведмедя”? *(Гучно зве).* Ма-а-кси-им! Де ти? Вертайся! Не бійся! „Ведмідь” вже втік! М-а-а-к-сим! А-у-у!

Максим обережно виглядає з-за кущів, виходить на галяву й ще деяку хвилину боязливо роздивляється навкруги.

Максим *(пошепки).* А-а .. А ве...ведмідь, що? Ч-че-сно, пішов?

Артем. Пішов, пішов.. Ага! Подивись: я ж тут один, більш нікого.

Максим. Дивний якийсь! Не з'їв тебе ... чомусь!

Артем *(з усмішкою).* Так... Дійсно дивний. Не з'їв і навіть сказав мені дещо.

Максим. Ведмідь? Сказав?

Артем. Ага! Я теж був вражений! А мовив таке: лякливий друг і в біді може кинути!

Максим *(обурено).* Лякливий? Це він про мене? Дурний ведмідь! Клянуся, я побіг… Я по палку побіг, щоб прогнати його! Клянуся!

Артем То й де ж та палка?

Максим. А-а… Не знайшов, клянуся! Доброї ніде не було! Клянуся!

Артем *(докірливо).* Знаєш, Максимка, не вірю я твоєму „клянуся”.

Максим *(знов обурено*). Як не віриш? Через якогось ведмедя? А як же наша дружба? Ми ж поклялися...

Артем (перебиваючи). Забудемо про ведмедя, і давай дружити без клятв.

Максим *(впевнено).* Без клятв дружби не вийде!

Артем *(теж впевнено).* Вийде! Тільки домовимося так: якщо пообіцяв щось, наприклад, « Так, зроблю», то вже, справді, обов'язково зробиш! А сказав: «Ні! Не зраджу!»- то вже й не зрадиш ніколи й нізащо! Це зветься – вірністю слову. Згодний?

Максим відкриє рота, щоб знов заперечити. Але передумує. Закриває рота, щось мить розмірковує.

Максим *(із радістю).* Згодний! Звичайно, згодний! Добре ти придумав!

Артем. Не я це придумав, Максимка. Моя бабуся говорить, що такому наставляв людей Сам Ісус Христос. Він так наказував: „... Я вам кажу не клястися зовсім. Ваше ж слово хай буде: ”так - так”, „ні - ні”.

Максим. Здорово й істинно! Як що так чинити, кожне слово стане словом честі! А дружба буде на ділі най справжньою!

Артем. Я дуже радий, що ми порозумілися! Але...але я хочу тобі у дечому зізнатися. Тільки-но пообіцяй, що ти не розсердишся.

Максим. Цікаво, що це за тайни від мене? Розказуй, розказуй! (*Повчальним тоном*). Дійсні друзі повинні не сердиться один на одного, а все прощати, як би там не сталося.

Артем. Тож дивись, додержуй слова. Розумієш..., ведмедя я.... вигадав. Його не було.

Максим. Як не було! А що ж було? Що ж утворило ту страшенну тріскотняву?

Артем *(винувато).* То було оленятко! Це воно так шуміло в кущах, щоб продертись на галявину. Жаль, ти не бачив того красунчика!

Максим *(спочатку обурено).* Виходить, ти мені збрехав? Ти.. ти мене обдурив? Якій же ти після цього...*(Раптом весело сміється).* Виходить, я від оленятка так драпав! Здорово я пошився в дурнях! Ведмідь заговорив! І як таке тобі прийшло в голову?

Артем *(зрадівши).* Усе дуже просто**:** те, що тут сталося з нами, нагадало мені оповідання Лева Толстого „Два товариша”! Пам’ятаєш? –

Максим *(на мить замислився).* А-а... Дійсно було щось подібне! Згадав! Ми цей твір читали на уроці із зарубіжної. Там два друзяки зустріли в лісі здорового ведмедя!

Артем (*полегшено киває головою*). То ж мир і дружба?

Максим. Авжеж, Артемка! *(Далі винувато)*. Каюся! Дав я боягуза точнісінько, як той парубок, що здерся на дерево, а приятеля на ведмедя покинув! Пробач мені, Артеме! Клянусь... Ні! Просто вір мені - більш ніколи таке не повториться!

Артем. Я теж, Максимка, завжди буду тобі вірним другом, слово честі!

Максим. Дивись, Артем, сонечко вже сідає!

Артем. Так, так! Збираємо валізки й до дому!

Хлопці збирають у кошики розкидані гриби .

Ведучий *(до залу).* Любі глядачі! Нехай же й кожне слово будь кого з нас завжди буде словом честі! А таким воно стає, коли чинити за повчанням Великого Наставника Ісуса Христа:

„Я вам кажу не клястися зовсім... Ваше ж слово хай буде: так – так!, ні – ні!”

Артем і Максим приєднуються до ведучого.

Артем *(до глядачів).* Будьте здорові, друзі!

Максим *(до глядачів).* І до нових зустрічей у нашому театрі!

Усі актори. До побачення!

Актори розкланюються.

Умій насолоджуватися працею!

Дійові особи:

Ведучий
Настя
Катя – старша сестра Насті
Вова й Віта - однокласники Насті

На авансцені – ведучий.
На сцені кімната. Тут письменний стіл зі стільцем, два крісла й пуфик (маленька м'яка табуретка). В одному кріслі - Катя. Вона щось читає. Заходить Настя. Вона шпурляє свій ранець, і плюхається на стілець.

Ведучий. Добрий день, дорогі глядачі! Бувають справи, обов'язкові, але, так би мовити, не дуже приємні. Наша сценка про те, як, не дуже улюблену роботу, можна перетворити на справу, що приносить радість!
Давайте познайомимось з Настею та її старшою сестрою Катею. Зараз додому, після школи, повертається Настя.

Настя. Жах, як уморилася!
Катя *(стурбовано)*. Що так пізно?
Настя *(у незадоволенні)*. Любов Степанівна примусила чергувати.
Катя. Ти начебто вчора …
Настя *(перебиваючи)*. Так! Учора ми з Вовою й Вітою чергували за графіком, а сьогодні - поза графіком.
Катя. Що ж так?

Настя *(сердячись).* Бо Любов Степанівна, бачите, визнала, що ми погано прибрали кабінет і веліла сьогодні знов чергувати.

Катя *(з іронією).* А ви, звичайно ж, учора все зробили на відмінно.

Настя. Чесно кажучи…не дуже. Більше бавилися швабрами та ганчірками кидалися.

Катя. Сподіваюся, сьогодні попрацювали краще?

Настя. Намагалися... Але я так не люблю ці прибирання! У нашому класі всі: і хлопці й дівчатка начебто навмисно намагаються накидати побільше сміття та як краще забруднити підлогу! Мов змагаються в цьому!

Катя. Так, ситуація.… Якщо хочеш, послухай таку пораду: спробуйте класні чергування перетворити на цікаву справу.

Настя. Не зрозуміла…

Катя. Почніть змагатися**:** хто в класі виявиться в прибираннях майстернішим!

Настя. Та яка може бути майстерність у підмітанні сміття та маханні ганчіркою, Катю?

Катя. От ви з Вітою та Вовою, у наступне своє чергування, спробуйте вимити підлогу в класі до блиску!

Настя. Можна, звичайно, напружитися. Та тільки, думаю я, усе буде дарма: ніхто й не помітить наших старань!

Катя. Обов'язково помітять! А ще добре б було, і щось незвичайне зробити...

Настя. Наприклад?

Катя. Ну, я знаю…Скажемо…напишіть барвистий плакат з «золотим правилом». Пам'ятаєш його?

Настя. Звичайно, пам'ятаю: «Тож усе, що тільки бажаєте, щоб вам чинили люди, те саме чинить їм і ви”. Тільки до чого «золоте правило» до наших чергувань?

Катя. А до того, Настусю, що Золотого правила потрібно дотримувати у всьому, а значить - у кожних учинках

чи справах. От і тут: хочеш, щоб тобі діставалося прибирати менше - не сміти ніколи сама**.**

Настя *(подумавши).* А, справді, виходить класна ідея, Катю! Можна спробувати! Й золоте правило всім нагадати, і щось незвичайне зробити. Чого, чого, а дивувати один одного наше улюблене заняття! Завтра ж із Вовчиком і Вітою щось і придумаємо!

Катя. От і добре. Ходімо вечеряти.

Дівчатка йдуть зі сцени.

Ведучий. Так друзі й зробили. А через кілька днів вони навперебій розповідали Каті таке.

У кімнату заходять Катя, Настя, Віта й Вова. Як кажуть, з порога діти в захопленні, сміючись, розповідають. Продовжуючи розповідь, розсаджуються.

Настя. Ой, Катю! Усе так класно вийшло! Коли ми оголосили, що хочемо чергувати втрете підряд, усі розкрили роти від подиву!

Віта. Деякі стали крутити пальцем у скроні: мов, у нас із головами не все в порядку.

Вова. А коли ми скромно й загадково відповіли, мов, нам чергувати страшенно подобається! - їхній подив змінився підозрою: мабуть, щось тут не так...

Настя. Ми ледве вигнали їх додому! Потім прийнялися за справу. Я почав скребти й мити долівку, Віта…

Віта. Я сіла писати «золоте правило», а Вові ми доручили…

Вова. А мені дівчатка доручили - придумати карикатури на любителів смітити.

Настя. Через пару годин усе було зроблено. Підлога заблищала, як нова!

Віта. І на всю стіну красувалося «золоте правило»!

Вова. А під ним - смішні карикатури нечупар по вуха в сміттєвій купі!

Настя. Наступного ранку кожний, хто заходив до класу, спочатку завмирав у дверей, мов побачив щось дивовижне, а потім починав старанно витирати взуття об килимок біля порога!

Віта. Вони такого з першого класу не робили! А потім, чи ледве не навшпиньках, пробиралися кожний до своєї парти. Це треба було бачити!

Вова. А на перервах не можна було пробитися до моїх карикатур! Усі реготали й сперечалися: хто це із класу красується на малюнках!

Катя. Ніхто не образився?

Вова. Ні, звичайно!

Катя. Поздоровляю: у вас усе чудово вийшло!

Настя. Це ще не все, Катю! Усі навперебій стали грозити**,** що у своє чергування вони теж щось вигадають, та ще й цікавіше!

Катя. Я ж казала: добра справа заразлива!

Віта. І це ще, Катю, не все! Сьогодні, на класній годині ми всі дружно проголосували за змагання на краще чергування та найчистішу в класі парту!

Вова. А Любов Степанівна запропонувала долучити до цього всю школу! Наш 5 «г» вже постарається одержати першість!

Катя. Не сумніваюся! Ви, як говорять, приречені на успіх, тому що задумане будете робити із задоволенням!

Настя, Віта, Вова. З величезним!

Діти приєднуються до ведучого.

Ведучий. Ну, що ж, любі наші глядачі! Сподіваємося, і вам захотілося зробити свої класи взірцями чистоти. Адже такий прекрасний приклад показали Настя, Вова й

Віта: вони рутинне прибирання обернули на цікаву справу! Раніш небажана робота, перетворилася на задоволення, стала їм у радість! Давайте ж до кожної справи ставитися із цікавою та корисною вигадкою! Щоб наша праця завжди приносила нам насолоду. Саме про таку працю каже біблійна мудрість: «…уміти насолоджуватися від праць своїх – це дарунок Божий!»

Катя *(до глядачів).* Будьте здорові, друзі!
Вова. До нових зустрічей у нашому театрі!
Усі актори. До побачення!

Актори розкланюються.

Незвичайне дзеркало

Діючі особи:

Ведучий
Дзеркало
1-й хлопчик
2-й хлопчик
1-а дівчинка
2-а дівчинка

На авансцені – ведучий.

На сцені паркова лава та декорація великого куща, за яким ховається актор, що промовлятиме й гратиме за дзеркало. На лаві лежить невелике дзеркало. Воно вправлено в обід із ручкою.

Ведучий. Добрий день, любі глядачі! Сьогодні ви познайомитися із хлопчиками та дівчатками, якім довелося побачити себе в незвичайному дзеркалі. А незвичайність його була в тім, що воно показувало дітям, як непривабливо, некрасиво вони виглядають, коли поводяться якось **негарно**. От давайте представимо, мов таке дзеркало ще й розмовляти вміє.

Ведучий *(показує на дзеркало)***.** Наше дзеркало зараз лежить собі на лавочці у дворі.

На сцені з'являється 1-й хлопчик із футбольним м'ячем та в доброму гуморі. Трошки із

задоволенням грається з м'ячем, потім плюхається на лаву.

1-й хлопчик *(хвалячись)***.** От же й молодчага я сьогодні! З першоклашками у футбол грав та й наганяв їм десять голів! Ха-ха! Малявки навіть ревіли, слабаки! Кому б ще пару голів накидати...

Ведучий. Тут наш хвалько помічає дзеркало.

Хлопчик бере дзеркало в руки.

1-й хлопчик. Якась розтелепа дзеркало згубила.

Дзеркало. Мене не загубили.

1-й хлопчик *(крутить головою).* Дивно! Навколо нікого...Хто ж отут крякає?

Дзеркало. Це я - дзеркало. Я - чарівне.

1-й хлопчик. Ти? Чарівне? Здорово! Відкіля ж ти тут узялося?

Дзеркало. Мене викинула одна дівчинка.

1-й хлопчик. Чарівне й викинула? За що?

Дзеркало. Глянула в мене, а я їй і показало, якою вона буває невихованою.

1-хлопчик. Ха-ха! Образилася? Я не такий! Показуй - розповідай про мене, що хочеш!

Дзеркало. Я можу тільки правду!

1-й хлопчик. Правду я знаю. Я сильний, спритний, розумний!

Дзеркало. Невдячний і нечемний!

1-й хлопчик *(обурено).* Про що це ти?

Дзеркало. А такий ти зі своїми домашніми: ніколи їм не дякуєш, завжди забуваєш про ввічливе «будь ласка».

1-й хлопчик. Навіщо їм усе це! Вони мене обожнюють! І просто щасливі для мене все робити без усяких там «спасибі» та «будь ласка»!

Дзеркало. Але ж на любов треба й відповідати любов'ю та вдячністю!

1-й хлопчик. Дурне ти, дзеркало! Усіх за все дякувати – язик заболить!

Хлопчик показує дзеркалу язика.

1-й хлопчик. Ой! Що це ти помутніло?

Хлопчик тре рукавом дзеркало.

Ведучий. Хлопчик намагається протерти дзеркало, але марно! І раптом у дзеркалі вимальовується дуже, дуже непривабливе зображення!

1-й хлопчик (*здивовано)***.*** Хто це тут з'явився? Нахабне опудало якесь!

Дзеркало. Не впізнаєш? Адже це ти, грубий і безпардонний.

1-й хлопчик (*обурено***).** Це я?! Усе ти брешеш, противне! Ти не чарівне дзеркало, а мутне й криве! Валяйся, де валялося!

Хлопчик розлючено кидає дзеркало на лаву й біжить геть.

Дзеркало. Ой! Боляче, а ще – гірше. що ніхто не любить дивитися правді у вічі.

До лавочці наближаються дві дівчиська. Вони весело хихочуть над тим, як одна з них удавано

кульгає. Нарешті, дівчатка помічають дзеркало, і 1-а дівчинка бере його в руки.

1-а дівчинка. Дивися, дзеркальце! Яке гарнесеньке!

Друга дівчинка вихоплює дзеркальце собі, та звертається до свого зображення.

2-а дівчинка *(шуткуючи)***.** Світ мій дзеркальце, скажи, усю правду розкажи, чи не я всіх миліша? *(із жахом).* Ой, дивися, що за лялька тут, погана така?

1-а дівчинка те ж заглядає в дзеркало й бере його у свої руки.

1-а дівчинка. Правда! Та не одна, а, дивись, дві кривляки, якісь!

2-а дівчинка. Це дзеркало якесь криве та мутне…

Дзеркало. Я зовсім не криве, а помутніло від вашої жорстокості!

Дівчинки (*разом).* Ой! Хто це сказав?

Дзеркало. Я, чарівне дзеркало! А кривляки це ви, коли глузуєте зі своєї подружки Насті.

1-а дівчинка (*виправдуючись).* Глузуємо? Та ні.. Ми… ми ж … жартуємо!

Дзеркало. Злий жарт не смішить, а до сліз доводить!

2-а дівчинка. Але ж...Настя так смішно кульгає!

Дзеркало. Насміхаються із чужої вади тільки безсердечні!

1-а дівчинка (*сердито*)**.** Подумаєш! Лається, а саме - мутне он яке!

2-а дівчинка. Кинь його, раз воно нас спотворює! На світі багато інших дзеркал!

1-а дівчинка кидає дзеркало на лаву й обидві йдуть. А до лави

підходе ще один хлопчик. Він у доброму настрої. Помічаючи дзеркало, заглядає в нього.

2-й хлопчик *(з великим подивом).* Це, хто? Я?

Дзеркало. Ти, ти!

2-й хлопчик *(оглядаючись)*. Ой! Хто говорить?

Дзеркало. Я с тобою розмовляю, чарівне Дзеркало.

2-й хлопчик *(до дзеркала).* Чарівне? Здорово! А чого я в тебе , фу-у... противний якийсь?

Дзеркало. Такий як є, коли кривдиш сестричку свою, Ганнусю!

2-й хлопчик *(обурено).* От тобі раз! Як це я її кривджу? Скажи, як?

Дзеркало. Завжди женеш від себе.

2-й хлопчик. Так Ганнуська ж - страшна приставала! Сто запитань випалить за мить! Терпіння не вистачає відповідати на всі її чому?!

Дзеркало. Маленькі завжди допитливі. І ти ж таким був.

2-й хлопчик. І що мені, накажеш із цим робити?

Дзеркало. Сестричка твоя, тому така „чомучка”, що розумна не по літах. То візьми й навчи її читати. Тоді стане Ганнуся із книг про все цікаве сама дізнаватися.

2-й хлопчик. Ніколи мені! Сама нехай учиться, коли така мудра! Здорова вже - п'ять років стукнуло!

Дзеркало. Виходить, для сестрички ні часу, ні терпіння немає! Недобре це!

2-й хлопчик. Ти глянь - недобре! Вихователь вишукався! Сам-те

криве так мутне! Валяйся, де валялось! А мене друзі чекають футбол ганяти!

Хлопчик сердито кидає дзеркало на лаву. З-за куща з'являється актор – дзеркало. Його костюм зроблено зі срібної фольги. Актор – дзеркало (далі – Дзеркало) бере в руки дзеркало, що кинуте 2-гим хлопчиком на лаву.

Дзеркало *(гірко).* Чули, шановний ведучий? Бачили?

Ведучий *(до дзеркала).* Так. Поведінка цих діточок і мене не радує.

Дзеркало. Ото ж! Ще й ще раз доведено: нікому не подобається бачити своє негарне, але ж правдиве віддзеркалення! І це дуже сумно... Але не даремно ж я - чарівне! Я зроблю так, що всі дзеркала у світі стануть показувати цих дівчаток та хлопчиків такими ж, як і я! Подивимось, як їм це сподобається!

Дзеркало *(гучно).* Один! Два! Три!

Дзеркало відходе в глибину сцени.

До лави з різних боків сцени збігаються діти:. 1-й хлопчик, 2-й хлопчик, 1-а дівчинка й 2-а дівчинка. Кожний із них, не помічаючи один одного, намагаються схопити дзеркало, і зіштовхуються лобами.

Усі разом. Ой!

1-а дівчинка *(зло).* Дивитися треба!

1-й хлопчик *(зло)***.** Сама очі розтули!!

2-а дівчинка *(зло).* Що ви, людей не бачите?

2-й хлопчик *(також).* А ви шишки іншим наставляєте!

Ведучий. Не сваріться! Що трапилося?

1-а дівчинка. Жахливе трапилося! Я у всіх дзеркалах бачу якусь страшко, а не себе!

1-й хлопчик. У мене така ж історія!

2-а дівчинка. І в мене!

2-й хлопчик. Я також, мов чуперадло!

Дзеркало вертається до лави. Діти вражені.

Дзеркало. Не дивуйтесь так! Це ж я! Знайоме вам чарівне дзеркало! І от, що я вам пораджу: не треба нарікати на дзеркала! Вони тільки показують, які ви є насправді! Хіба це погано?

Усі. Погано! Погано! Ми не хочемо такими бути!

1-а дівчинка *(благаючи)***.** Зроби що-небудь, Дзеркальце!

2-га дівчинка*)*. Будь ласка, дзеркальце! Ти ж чарівне!

Хлопчики *(разом)*. Благаємо тебе!

Дзеркало. Хоч я й чарівне, але те, що ви просите, зробити в змозі тільки ви самі!

Усі *(хором)***.** Як? Як?!

Дзеркало. Ви повинні стати іншими!

1-а дівчинка. Якими іншими?

2-га дівчинка. Як стати іншими?

1-й хлопчик. Хіба це легко?

2-й хлопчик. Не можливо вмить стати другими!

Дзеркало. Це все можливо, мої любі, якщо завжди діяти по золотому правилу!

Хлопчики. Що це за правило таке - золоте?

2-га дівчинка. У граматиці його не має!

Хлопчики *(разом)*. У математиці – теж!

Дзеркало. Бо воно не те й не друге.

1-а дівчинка. Я! Я його знаю! Друзі, моя бабуся чи не кожний день мені нагадує це золоте правило!

1-й хлопчик, 2-й хлопчик, 2-а дівчинка *(разом).* То ж розкажи й нам!

1-а дівчинка. Бабуся каже, що золоте правило людям заповів сам Ісус Христос. Воно вчить так: „…в усьому чинить з іншими так, як хочете, щоб вони чинили з вами!"

Діти *(разом, обдумуючи кожне слово повторюють).* В усьому… чинить… з іншими так…, як хочете…, щоб вони чинили з вами!

1-й хлопчик. І все? Так просто?

Дзеркало. Так, так! Золоте правило дуже просте, але ж - чарівне! Ідіть у житті по ньому, і ви навчитесь бути ввічливими, вдячними, терплячими й чуткими до інших, і вже ніколи не станете глузувати із чужої біди. От тоді в усіх дзеркалах знов з'являться ваші милі гарнесенькі личка! Гарантую!

Діти ненадовго замислюються.

2–а дівчинка. Якщо добре подумати, то, здається мені, друзі, це дуже приємно й собі - чинити завжди так, як навчає золоте правило! А ви як гадаєте?

1-й хлопчик, 2-й хлопчик, 1-а дівчинка (разом). Так само!

1-а дівчинка. Тоді давайте із цієї миті відноситись до інших тільки по-доброму!

2-а дівчинка. Чуйно й дбайливо!

1-й хлопчик. Чемно, увічливо та вдячно!

2-й хлопчик. А інші, це всі наші ближні! Це - усі: ті, хто поруч із нами йде по життю.

Ведучий *(до залу).* Що ж**,** наші любі, глядачі! Гадаємо: вам теж полюбилося золоте правило, і ви обов'язково станете його триматися! Отже, «…в усьому чинити з іншими так, як хочете, щоб вони чинили з вами!» й ви дуже скоро побачите, як багато добрих й вірних друзів йде з вам поруч!

Усі актори *(глядачам разом).* І будьте здорові!

Ведучий. До нових зустрічей у нашому театрі, друзі!

Актори розкланюються.

Чи вміємо ми шуткувати?

Дійові особи:

Ведучий
Ганна
Андрій
Максим

Перед завісою ведучий.

Ведучий. Добрий день, любі глядачі! Сьогодні, друзі, ми хочемо порозмовляти ось про що: чи вміємо ми шуткувати?

Так, так! Чи вміємо ми шуткувати по доброму, не образливо? Де хто гадає, що, мовляв, не можна ображатись на жарт, який би він не був.

Але в житті може статися по іншому. От послухайте. Два хлопчики Андрій та Максим – добрі друзі. Вони вчаться в одному класі й займаються спортом. Андрійка полюбляє фехтування, Максим же – каратист. А тому що тренування в їхніх секціях ідуть водночас, то хлопчики завжди ходять у спортзал разом. Давайте познайомимось з Андрієм.

Завіса розкривається.

На сцені кімната. У кімнаті крісло, письменний стіл зі стільцем. На стені висить фехтувальна рапіра й спортивна грамота. Біля столу – спортивна сумка. У кріслі в спортивній формі сидить хлопчик. Він насупив брови, бо чимось незадоволений.

Ведучий. О таке! Подивиться! Андрійка сидить у кріслі насуплений, явно чимось незадоволений. А зараз у кімнату зайде його старша сестричка Ганна. Вона щойно повернулася з недільної школи.

У кімнаті з'являється Ганна. Вона в чудовому гуморі, і зразу не помічає кепського настрою брата.

Ганна *(весело).* Андрійка, привіт! Ой, як же сьогодні було цікаво в недільній школі! Хочеш ...

Андрій *(перебиваючи).* Не хочу ... Пробач, Ганнуся...

Ганна *(збентежено).* Що це с тобою?

Андрій *(роздратовано).* Нічого ... Настрій поганий.

Ганна. Я тобі його в мить виправлю. Тільки послухай, як весело ...

Андрій (*роздратовано).* Мені не цікаво, розумієш? Не цікаво й не весело!

Ганна (*стурбовано).* О, Господи! Що ж таки сталося?

Андрій *(роздратовано)*. А те: Максим не зайшов за мною - разом іти на тренування.

Ганна. Ну так що? Ти забув дорогу до спортзалу?

Андрій. Нічого ти не розумієш. *(Обурено).* Він не зайшов, бо бачите, вони образилися на мене!

Ганна *(сідає за стіл, роздумливо).* Ти сердишся, тому що Максим на тебе образився! Як це?

Андрій. А чому він дується на мій жарт?

Ганна. Може він був не добрий, твій жарт? А образливий?

Андрій *(обурено).* Не добрий! Добрий! Жарт є жарт! Чого ображатися? А ще другом зветься!

Ганна. Знаєш, Андрію, є така мудрість – Соломонова: „язик премудрих – то ліки, а дехто говорить, мов коле мечем,”. Гадаю до жартів це теж відноситься. Викладай, як там у вас було?

Андрій. Розумієш, наш шкільний театр буде ставити „Попелюшку”. А Максим узявся грати принца.

Ганна. Добра роль!

Андрій. А...А я і пошуткував. Мовляв: „з твоїм ростом, Максимка, хлопчика-мізинчика грати, а не принца”.

Ганна. Нічого сказати, пожартував. Навіть я бачу, як Максим соромиться, що ростом найменший у класі. (*Докірливо).* Ти не пожартував, Андрійка, а вколов мечем його рану.

Андрій. Про яку рану ти говориш? Хлопці часто так жартують, і він не ображається!

Ганна. Не показує виду. Але насмішка друга - утричі болюча.

Андрій *(після паузи,зітхаючи).* Мабуть, ти права... От і сиджу тут і злюся не знаю на кого, і не знаю, що робити... Кепсько ...

Ганна. По - перше, вибачся другові. А ще, на ознаку примирення, зроби йому щось таке - приємне.

Андрій *(зацікавлено).* Зробити щось приємне? Це добра ідея! *(Роздумуючи).* Зараз. Зараз...Щось приємне....*(Радісно).* Придумав!

Ганна. Рада за тебе. А наперед пораджу завжди пам’ятати „золоте правило”.

Андрій. Що то за правило: „золоте”?

Ганна. „Золоте правило” вчить у всьому поступати з іншими тільки так, як хочеш, щоб вони поступали з тобою. Тоді нікого ніколи не образиш.

Андрій. Як ти кажеш? *(Роздумливо).* З іншими чинить тільки так, як хочеш, щоб вони чинили з тобою?

Ганна. Так, так.

Андрій. *(Роздумливо).* З іншими – як із собою... Повірю тобі, сестричко. І де ти тільки набираєшся такої премудрості?

Ганна. У недільній школі, братику. Це все біблійна мудрість. А „золоте правило” заповів людям Ісус Христос. Ходімо зі мною наступного разу. У нас там так цікаво!

Андрій. Спробую. Може й Максима запросити?

Ганна. Адже! Буде чудово. А ще розкажи йому про „золоте правило”.

Андрій. Обов’язково.

Чутно дверний дзвоник.

Ганна. Піду відкрию.

Ганна йде й повертається з Максимом. Він у спортивній формі й зі спортивною сумкою

Ганна. Проходь, Максимка, він тут.

Максим.Привіт, Андрій!

Андрій *(радісно)***.** Максимка, привіт! А я вже вирішив - ти не зайдеш.

Максим.Я ж обіцяв.

Андрій. Так ти на мене... не сердишся?

Максим.Зовсім трішечки. А потім *(зітхнувши)*, мабуть, ти й прав:, який із мене принц!

Андрій. Не кажи так! Принци теж різні бувають! А ти будеш чудово виглядати, (*урочисто)* бо я тобі дам для спектаклю свою найкращу рапіру! *(Знімає зі стіни рапіру*).

Максим.Ой, Андрійку! Ти казав...Це ж твоя недоторканна реліквія!

Андрій. Так і є. Але ж так приємно, що вона згодиться другові**. (***Передає рапіру Андрію).* От візьми, спробуй. А напередодні спектаклю зайдеш і візьмеш на виставу.

Максим бере рапіру й у захопленні її розглядає. Робить деякі фехтувальні прийоми.

Максим. Спасибі, Андрійку! Ти дійсний друг! *(Повертає рапіру Андрію).*

Андрій *(радісно).* Тобі спасибі, що зайшов. *(Вішає рапіру на її місто).* Ідемо вже. По дорозі я тобі розкажу щось цікаве. Поки, Ганнуся.

Андрій бере спортивну сумку, і хлопчики йдуть зі сцени.

Ганна *(удогін).* Доброго тренування! Вертайтеся вдвох. Пригощу запашним чаєм.

Андрій. Добре.

Максим.Спасибі, Ганнуся.

Хлопчики йдуть.

Ганна. Слава тобі, Господи! Хлопчики порозумілися.

Ведучий. Як добре все закінчилось, правда ж, дорогі глядачі? То ж давайте завжди жартувати так, щоб не ранити язиком, мов мечем! Нехай наші жарти тільки веселять серця наших ближніх.

Ганна, Андрій і Максим приєднуються до ведучого.

Ганна. Будьте здорові, друзі!

Андрій. До нових зустрічей у нашому театрі.

Усі актори. До побачення!

Актори розкланюються.

Шануй батька свого й мати свою…

Дійові особи:
Ведучий
Ісус – хлопчик 6 років
Марія
Йосип
Марко й Мариам – друзі хлопчика Ісуса

Перед завісою ведучий.

Ведучий. Дорогі, друзі, добрий день! Ми починаємо сценки - розповіді про раннє дитинство Ісуса Христа.
Виростав і пізнавав мир хлопчик Ісус Христос у Назареті, невеликому місті Ізраїлю. Зараз ми заглянемо всередину його рідного дома.

Завіса розкривається.

Ведучий *(розповідає й показує на речі, що є в кімнаті).* Ми бачимо кімнату. Біля стін стоїть маленький столик. Є лава й маленька лавочка, шухляда для одягу, невеликий короб з іграшками. Біля короба звернуте в рулон ліжечко Ісуса. А ще, жаровня, для обігріву домівки. На лаві ви бачите корито, укрите рушником. Під цим рушником угадується тісто, що підійшло на дріжджах.
А на підлозі, на циновках, сидять діти: Ісус і його друзі – Марко й Мариам. Вони щойно закінчили гру в нарди.

Марко *(складає нарди)*. Та й везе ж тобі Ісус! Ти знов виграв! Відігратися б, так шкода, пора додому, так Мариам?

Мариам. Так, так, Марко! Ми ж тут із самого ранку.

Ісус. Приходьте завтра знову, добре?

Мариам. Звичайно, прийдемо. Будь здоровий.

Марко. Поки, Ісус.

Ісус. До завтра, друзі.

Марко й Мариам ідуть. Ісус підходить до корита й обережно заглядає під рушник. З'являється мати Ісуса - Марія.

Ісус. Матуся, дивись! Тіста стало так багато! Відкіля воно?

Марія. Це, синку, завдяки заквасці.

Ісус. Так багато закваски?

Марія. Ні, закваски було зовсім небагато.

Ісус. Зовсім небагато, а зробила цілу гору тіста! Як дивно...

Марія. Така вже чудова особливість закваски. Допоможеш замісити тісто?

Ісус. Звичайно, мамо! І ми разом будемо пекти хліб?

Марія. Будемо, будемо! Тільки спочатку гарненько вимий ручки.

Ісус. Я миттю!

Ісус біжить, через хвилинку повертається й показує мамі долоньки.

Ісус. Дивися, які чисті. Я аж три рази їх мив.

Марія. Давай засучемо твої рукавчики, пов'яжемо фартушка й - за роботу.

Марія починає вимішувати тісто, і Ісус з усіх силоньок допомагає.

Марія. Хочеш зліпити що-небудь із тіста?

Ісус. Звичайно, матусю! Я зліплю... ослицю - Фатиму! Шкода, що її вже немає з нами.

Ісус формує ослика.

Марія. Так, Фатима була гарним другом. Вона пронесла нас із тобою багато миль.

Ісус. Коли я був зовсім, зовсім маленьким?

Марія. Так, синку! Тоді нам довелося рятуватися від жорстокого царя Ірода.

Ісус. Тато мені розповідав. Ми пішли далеко, далеко - у Єгипет.

Марія. Вірно. Там допомогли нам добрі люди.

Марія закінчує вимішувати тісто й формує хлібину.

Ну от, тепер покладемо хлібину й твого чудового ослика на підніс, і винесемо все на сонечко. Там тісто ще підійде, а я поки поллю город.

Ісус. Мамуню, давай город поллю я!

Марія. Так ти вже, напевно, і утомився.

Ісус (*гордо*). Тато говорить, що нам, чоловікам, ніколи утомлюватися.

Марія (*обіймаючи й цілуючи Ісуса*). Як би я переробила б усі справи без такого помічника? Ну, бери свою поливальницю.

Ісус біжить до шухлядки з іграшками й бере маленьку поливальницю.

Ісус. От вона, мамусю. Мені так цікаво поливати! Усе оживає прямо на очах. І мою улюблену лозу потрібно полити, а ще підперти добре.

Марія. Підіпремо. Твоя лоза незабаром забереться на дах будинку! Відчуває добру турботу от і росте швидко. Ну, пішли**.**

Марія й Ісус ідуть із кімнати.

Ведучий. Так, у добрих справах - у допомозі мамі, минув день. А весь вечір, після вечері, Ісус провів із батьком у його майстерні. Йосип теслярською працею заробляв родині на життя. А хлопчик Ісус старанно засвоював секрети батьківській майстерності. Наступного дня Ісус і його друзі зустрілися знову.

У кімнату заходять. Ісус, Марко, Мариам і Марія. У Марії посівна сумка.

Марія. Сьогодні в день буде дуже жарко, так що грайтесь тут, у хаті. Тільки тобі Марко прийдеться зараз віднести батькові цю сумку. Він зібрався засівати хліб.

Марко (*розглядає сумку*). Тітка Марія, наша ж сумка була стара й уся в латках!

Марія. Тому й рвалася без кінця. Йосип вирішив не латати мотлох новим. Так і нове зіпсуєш, і старе не врятуєш. То й надумав зшити нову сумку, по добросусідські.

Марко. От татко зрадіє! Така сумка нізащо не порветься, хоч доверху насипай зерна!

Ісус. Марко! Давай ми всі допоможемо дядькові Ісаву сіяти.

Марко. Я вже просився в помічники. Але тато говорить, що це справа не легка, і ми поки малі для неї.. **Я** швидко повернуся.

Марко біжить із сумкою з кімнати.

Ісус. Мамо, а хіба сіяти зерно важко?

Мариам. Я бачила! Бери жменю й кидай, бери й кидай.

Марія. Так, мої любі. Тільки кидати треба вміти.

Мариам. А що отут уміти?

Марія. Кинеш будь-як, і багато зерен потрапить на дорогу.

Ісус. Ой! А там зернятка затопчуть люди! Або склюють птахи, так, мамо?

Марія. От ж саме. Зерно ще може впасти на камені або в бур'ян.

Ісус. А на каменях їх висушить сонечко.

Мариам. А бур'яни не дадуть вирости!

Марія. Вірно, вірно, діти. А дядько Ісав усе зерно буде кидати тільки на поорану землю. От тоді зерно й дасть добрі сходи.

Ісус. Тато мені говорив, що з одного зернятка потім виростають і тридцять, і шістдесят, і навіть сто нових зерен!

Мариам. З одного - цілих сто?!

Марія. Так, коли зернятко ляже на вдобрену землю.

З'являється Марко.

Марко. А от і я! Тітка, Марія! Тато сто разів вас дякує. Сказав, що б готували своє зерно, він засіє й ваше поле.

Марія. Це буде чудово! Отак, діти, учитесь й ви завжди допомагати одне одному. То ж тепер грайте, а я піду в справах.

Марія йде.

Мариам. У що сьогодні пограємо?
Ісус. Давайте грати в базар: у мене є цілих три монети!

Ісус дістає з кишені монети, велику й дві маленькі, і з гордістю показує їх друзям.

Марко. То ж і везе тобі, Ісус! Дай роздивитися!

Ісус протягає велику монету Мариам, а маленькі - Марку. Діти із цікавістю їх розглядають.

Мариам. Яка красива! А хто це на монеті - строгий дядько такий?
Ісус. Це римська монета. А строгий дядько, це - римський кесар.
Мариам. Поважний який. А де ти її взяв?
Ісус. Тато подарував на день народження, а дві маленькі – бабуся. Це єврейські грошики – дві лепти.
Марко. Везе ж тобі, Ісус!...То почнемо вже грати. Давай будемо продавати твої іграшки. А Мариам нехай у нас їх купує. На, Мариам, візьми й ці дві лепти.

. *Марко протягають Мариам монети. Мариам бере їх, а велику монету ненавмисно роняє на підлогу.*

Мариам. Ой, упустила! Покотилася... Де ж вона?

Діти опускаються на коліна й плазують у пошуках по всій кімнаті.

Ісус *(розстроєний).* Начебто зникла...

Мариам. Закотилася в щілину яку-небудь. Знайди її тепер!

Ісус. Давайте відпочинемо трошки й знову пошукаємо...

Засмучені діти усідаються на циновки.
У кімнату входить Марія. Бачить засмучених дітей.

Марія. Що зажурилися?

Ісус. Мама, мамо! Моя монета з кесарем загубилася!

Марія. Не переживай так! Вона обов'язково знайдеться.

Ісус. Але ми обшукали всю кімнату! Її ніде немає!

Марія. А ми ще раз спробуємо.

Діти починають пошуки. Марія уважно оглядає кути.

Марія. Так от же вона, діти! Пригорнулася до стінки й стала невидимкою! Тримай, Ісус.

Ісус. Спасибі, мамуню! Як я радий! Я тепер усі монетки заховаю й виймати більше їх не буду.

Марія. Навіщо ж їм лежати в шухляді без користі, синку? Краще купити що-небудь, хоч би для ваших ігор.

Ісус. А що можна на них купити?

Мариам. Може гарненьку сопілочку з очерету?

Марко. Або маленького ножика, стругати палички.

Ісус. Я згодний. Але ж цю, велику, я збережу. Вона така красива!

Марія. Так і вирішимо. А вам ,Марко й Мариам, пора додому, мама зве.

Марко, Мариам. До побачення, тітка Марія. До завтра, Ісус!

Ісус. Побачимось, друзі!

Діти йдуть. У кімнату заходить Йосип. Ісус кидається до батька.

Ісус *(радісно).* Ура! Татко вже прийшов!

Йосип важко опускається на лаву. Він явно чим-то засмучений.

Ісус це зауважує, відходить до своїх іграшок і відтіля в подальшу уважно прислуховується до розмови батьків.

Марія *(здивовано).* Ти сьогодні так рано, Йосип. Я ще не вспіла ...

Йосип. Ах, Марія! У цьому місяці роботи було зовсім мало ... Голодувати, слава Богові, не доведеться, але ж кесарів податок заплатити нічим. А ще ж і на храм треба...

Марія. Не засмучуйся так. Бог дасть, справи поправляться. Давай, сходжу до сестри. Вона охоче нас виручить грішми.

Йосип. Виручить, звичайно. Але ж так не хотілося б брати в борг…

Ісус підходе до батьків.

Ісус. Татко, мамо! *(Протягає батькам свої монети).* А цих грошей вистачить кесареві?

Марія. Синку, ти ж хотів зберегти...

Ісус. Беріть, беріть! Мені зовсім їх не жаль!

Йосип *(бере монети).* Дивися, Марія! Це ж - динарий! От спасибі, синок! Тепер позичати прийдеться зовсім небагато!

Марія. Дай обійняти тебе, Ісус. Ти чудовий син: завжди готовий допомогти й виручити.

Ісус. Я дуже вас люблю, мамо, татко! А потім я помітив: давати дуже приємно, навіть приємніше, чим брати.

Йосип. Молодець Ісус! Так воно і є для доброї, милосердної людини. Ходімо в майстерню, злагодимо тобі нову іграшку!

Ісус. Ура, таточко! Я так люблю допомагати тобі! У майстерні так чудово пахне стружкою! А пилити що-небудь чи цвяхи забивати так цікаво! Я теж хочу стати гарним теслярем, як ти! Пішли скоріше.

Марія. Ну, ідіть, тільки ненадовго. Я принесу з огороду овочі й приготую вечеряти.

Усі йдуть із кімнати.

Ведучий. А тепер ми розповімо про особливий день у житті Іудеї – суботу. За іудейським законом навіть маленька робота в цей день уважалася непрощенним гріхом. У суботу іудеям можна було тільки славити Бога, молитися Йому й відпочивати, і порушники закону могли бути суворо покарані.

І от в одну із субот Ісус і його друзі, Марко й Мариам, побігли до яру на околиці Назарету. Напередодні дядько Ісав розповів дітям, що бачив там нору лисички**.** І друзі захотіли подивитися на звірка.

Марія і Йосип відпочивали в прохолодній тіні десь у дворі, коли в хату вбігли Марко й Мариам.

У кімнату вбігають Марко й Мариам.

Марко (*кричить*).Тітонька Маріє!

Мариам (*кричить*). Дядько Йосип, ну, де ж ви?

У *кімнаті з'являються стривожені Марія і Йосип.*

Марія. Що сталося, діти?

Йосип. Де Ісус?

Мариам. Він там, у яру!

Марія. Допоможи, Господи, що з ним?

Марко. Ми хотіли подивитися на норку лисички, як раптом почули жалібне бекання: бэ-э-э-э. Так було, Мариам?

Мариам. Так, так! Ми подивилися вниз, а там, на дні яру, лежить маленьке ягня й жалібно бекає.

Марко. Бідолаха звалився в яр на камені.

Йосип. Але де ж Ісус?

Мариам. Він поліз у яр, діставати ягнятка!

Марко. Ми відговорювали його: адже в суботу нічого не можна робити, навіть доброго!

Мариам. Але він не став нас слухати! І ми побігли за вами.

Йосип. Марія! Я йду за Ісусом.

У кімнаті з'являється Ісус із крихітним ягням на руках.

Ісус. Мамо, таточку! Урятуйте його, він умирає!

Марія *(спочатку розгублено).* Синку, у суботу заборонено... (*рішуче*) давай його сюди. Покладемо в кошик.

Марія встеляє дно кошика невеликим вовняним ліжником, і Ісус укладає туди ягняти.

Ісус *(із тривогою).* Він такий мокрий і весь тремтить.

Йосип. Його треба зігріти. Давай укриємо його цією теплою хусткою.

Марія. І погодуємо молоком.

Ісус наливає в мисочку молока й дає його ягняті.

Ісус. Матусю! Таточку! Він не помре?

Марія. Не хвилюйся, синку. Він зараз поїсть, зігріється, і все буде гаразд!

Йосип. От, бідолаха! А ти молодчина, Ісус. Зробив дуже добре. Адже Бог велить людині піклуватися про худобу.

Мариам (*винувато*). Але ж, дядько Йосип! У суботу гріх працювати!

Марко. А діставати ягничку з яру - це ж таки робота!

Йосип. Ви праві, діти: у Ізраїлю субота освячена для молитов і відпочинку. Але залишати на погибель беззахисну істоту не можна ніколи, навіть у суботу.

Марія . Як же ти, Ісус, сам вибрався з яру, так ще з ягням?

Ісус. А я поклав його за пазуху, от сюди, а руками став чіплятися за кущі й траву.

Марія. Розумник ти наш, добра й хоробра душа!

Мариам. Дивиться, ягнятко вже спить.

Йосип. От і добре. А завтра я розпитаю, у кого трапилася пропажа.

Ісус. І коли він знову почне стрибати, ми відведемо його хазяїнові.

Марія. Так і зробимо. Але вже вечоріє, біжіть додому, діти.

Мариам, Марко. Добраніч усім!

Ісус. Побачимось завтра!

Завіса закривається.

Ведучий. І от уже пробігли літо, осінь, і прийшли холоди. А з ними наступив і день народження хлопчика Ісуса. Маленького Ісуса любили й діти, і дорослі, тому в цей день багато, хто забажав поздоровити й обдарити його. А Марія напекла смачних коржів, наварила солодкого сиропу з фініків, розставила в кошиках смачний виноград і

гранатові плоди, а на підносах - цілі гірки мигдальних і фісташкових горіхів. Веселощі тривали цілий день.

Увечері втомленого, але ж щасливого Ісуса, батьки ніяк не могли укласти спати.

Завіса розкривається. Та ж кімната. Тільки посередині - короб із верхом повний іграшок. Марія, Йосип і Ісус їх розглядають.

Ісус. Татка, мамо, дивиться! Дивиться, скільки в мене тепер іграшок!

Йосип. Прийдеться зробити для них великого короба.

Ісус. А найкращий подарунок ваш! Такий чудовий ослик! *(Показує).*

Це буде моя Фатима! Тато, ми зробимо возика для неї?

Йосип. Обов'язково.

Марія. От і добре. А я завтра ж зшию зі шкіри яскраву упряж.

Ісус. Спасибі, мамусю! Спасибі, татко! Я так вас люблю!

Тепер я великий і зможу по-справжньому допомагати тобі, тато, теслювати.

Йосип *(сміючись).* Звичайно, синку. Шість років - це вже серйозно. І перше, що ми зробимо, запишемо тебе завтра до школи.

Ісус. У ту, що при нашої синагоги?

Йосип. Авжеж. Ми з мамою сподіваємося, ти будеш добре вчитися.

Ісус. Певна річ, татусю. Я буду дуже старатися й гарно вчитися й тобі встигати помагати.

Йосип. Чуєш, Марія, у родині з'явився ще один дійсний робітник. Незабаром заживемо багачами.

Марія. Це буде чудово. А зараз нашому годувальникові давно вже пора спати.

Йосип. Ви укладайтеся, я піду закрию майстерню.

Йосип іде.

Марія *(до Ісуса).* Ти прибери іграшки, а я розгорну постільку**.**

Ісус складає іграшки до короба. Відтаскує його до стінки. Марія розгортає й кладе на циновку ліжко Ісуса –тоненький матрац і стьобаний ліжник. Ісус лягає, а Марія сідає поруч на низенькій лавочці.

Ісус *(позіхаючи).* Що ти мені сьогодні розповіси, мамунь.

Марія. Що ж тобі розповісти сьогодні особливе й приємне?

Ісус. Розкажи мені про мій Перший День Народження!

Марія. О! Це була божественна ніч! То ж закрий очиці й слухай.

Завіса закривається

Ведучий. І мама Марія стала розповідати Ісусові про Різдвяну ніч у Віфлеємі, де й народився малюк Ісус. Виставу про Різдво ви обов'язково подивитесь в нашому театрі.

До ведучого приєднуються Ісус, Марія, Йосип, Марко й Маріам.

Марія. Ми закінчили розповіді про раннє дитинство Ісуса Христа. Сподіваємося, усі глядачі змогли відчути, яким він був гарним, хоробрим, веселим хлопчиськом.

Йосип. А най головне - маленький хлопчик Ісус був люблячим та слухняним сином. І він завжди чинив по божій заповіді, яка кожній людині наказує: „Шануй свого батька та матір свою…”.

Ісус. Нам залишилося сказати, що епізоди наших сценок інсценовані за мотивами оповідань із книги „Маленький хлопчик Ісус”. Її написав англійський письменник Редінгтон Вайт.

Марко. Будьте здорові, друзі!

Маріам. До нових зустрічей у нашому театрі!

Усі актори. До побачення!

Актори розкланюються.

Щедрість

Дійові особи:

Ведучий
Артем
Максим
Юля
Інна

На авансцені ведучий.
На сцені дві лави, одна проти другої. На одній сидить хлопчик. Він їсть ріжок із морозивом. . А ще два - держить у вільній руці.

Ведучий. Добридень, любі друзі! Поговоримо сьогодні про - щедрість. Що означає - бути щедрим? Давайте послухаємо, як це розуміють мої знайомі хлопчики та дівчатка. Вони й учаться в одній школі, і живуть усі в одному ж домі.
На лавці у дворі ми бачимо Максимку. *(Звертається до Максимка).* Приємного апетиту, Максимка!

Максимка *(з повним ротом).* М-у-гу...
Ведучий *(продовжує).* А зараз сюди ж з'являться його приятелі: Артем та Юля.

З'являються Артем і Юля. В Юлі в руці пакет із книгою.

Артем, **Юля** *(разом).* Привіт, Максимку! *(Сідають на протилежну лаву).*
Максим (*із повним ротом).* Угу!

Максим із таким апетитом уминає морозиво, що Артем і Юля проковтують слинки.

Юля. Смачне, напевно, так?
Максим *(облизуючи губи).* Агу!

На очах у друзів Максим починає апетитно поглинати другий ріжок із морозивом, потім і третій!

Артем *(жартівливо)*. Міг би й друзів почастувати...
Максим. Угу.. Почастувати... Як це? Таке смачненьке, м-м-м! морозиво віддати?
Юля *(повчаючи).* Не віддати, Максимку, а трішечки пригостити. Так завжди роблять щедрі люди.
Артем. Саме так!
Максим *(образившись).* Хочете сказати, що я жадібний? Так? Нічого я не жадібний! Я... я - ощадливий ! *(Розлютившись).* А щоб не обзивалися, надаю вам зараз стусанів удосталь, той і буду щедрим!
Артем *(із викликом).* А нумо, спробуй! Подивимося, хто на тумаки щедріше!
Юля. Артем! Максим! Та не варте морозиво сварки!
Максим *(із досадою).* Так що з вами зв'язуватися! Піду я краще до інших друзів: ті не обзиваються.

Максим, незадоволенню щось гарчачи собі під ніс, іде.

Юля *(розгублено).* Шкода, образився Максим.
Артем. А я так і не зрозумів, що його розсердило?
Юля. Ну..., ми начебто б натякнули, що він не дуже щедрий**.**
Артем. Справді, так вийшло.

Юля. Давай забудемо про морозиво. Я ж тобі книгу винесла, що ти просив.
Артем. Велике спасибі ! Не забула!

Юля починає витягувати з пакету книгу, а з пакету на землю випадає яскрава вишита хусточка.

Юля. Ой! Моя хусточка!

Артем підіймає хусточку.

Артем. Яка ж гарнесенька!
Юля. Правда? Я полюбляю вишивати. А цю до конкурсу приготувала.
Артем *(розглядаючи)*. Здорово в тебе вийшло! Як кажуть – ексклюзив! Ти чудова майстриня, Юлю! Одержуй першу нагороду.

Артем достає з кишені цукерку й протягує хусточку та цукерку Юлі.

Юля. Спасибі, Артемка. Я давно помітила: ти завжди щедрий на добрі слова!
Артем. Так це ж так приємно – говорити, чи робити щось гарне іншим!
Юля. Якби ж усі дівчатка й хлопчики так само вважили!

На сцені з'являється Інна. Вона крокує до лави, де сидять Артем і Юля, раптом спотикається й падає.

Інна. А-а-а!

Юля й Артем кидаються на допомогу: підіймають Інну, усаджують її на лавку. В Інни на очах сльози.

Інна. Ой-ойічки! Так боляче! Колінку вдарила! Ой, пече е-е-е!

Юля *(співчуваючи).* Ну, Інночка, миленька, не плач! Зараз... ми щось зробимо... О! Треба туго перев'язати колінку, і вона вмить перестане боліти!

Інна. А чим? Чим перев'яжемо? А-а-а, пече!

Юля. А ..., а от цією моєю хусточкою... Артем, перев'яжи.

Артем починає перев'язувати Іннину колінку. А тим часом з'являється Максим і поодаль спостерігає за діями друзів.

Артем. Так не буде туго?

Інна. Ні, кажись ... Біль справді … утихає! Дивно... Може це через твою гарненьку хусточку Юля: вона така красива!

Юля. Слава Богові, тобі полегшало. Дарю її тобі.

Інна. Дариш мені цю хусточку? І тобі зовсім, зовсім не жаль?

Юля. Ну, може трішечки. А більше мені хочеться тебе утішити!

Інна. Спасибі, Юлечко! Ти така щедра!

Юля. Просто завжди приємно допомогти іншому.

Максим (без морозива) підходить до друзів.

Максим. Щось ви отут розбазікалися: як здорово бути щедрим! Як це чудово! Як приємно! Звичайно, приємно, якщо до тебе всі так! Ха-ха! А скажіть ще, що віддавати комусь своє «кровне» - просто щастя!

Артем. Ой, Максим! Молодець, що повернувся! Можу відповісти тобі мудрими словами: «Більше щастя - давати, чим одержувати!»

Максим. Який мудрець вишукався!

Юля. Я теж знаю цю премудрість!

Інна. І я знаю, від бабусі! Вона каже, так біблійна мудрість учить.

Максим. Ну, припустимо, я повірив. Хто ж від щастя відмовиться? А як бути щедрим, якщо в тебе нічогісінько немає!

Максим круте перед дітьми порожніми руками, потім вивертає й показує всім і глядачам теж) порожні кишені.

Пауза.

Максим. Ну, що? Мовчите? Ага! Задачка!

Невеличка пауза.

Артем (*розмірковуючи)***.** Може бути ...слово «давати» ...тут означає не тільки дати що-небудь із рук у руки**?** «Давати», можна, наприклад, промовляючи комусь добрі слова, чи когось утішаючи, чи виявляючи співчуття, я так гадаю...

Юля. Авжеж**!** Так воно і є! «Давати» - це й - завжди поважно, сердечно ставитися до старенських, а молодших - ніколи не зобижати!

Інна. І допомагати мамці поратися по дому - те ж буде щедрість, правда ж?

Артем. Так, Так! Той і виходить: будь-яка добра справа, що ми зробили іншому, і є - щедрість! Я правий?

Юля й Інна. Правий! Правий!

Артем. Ти, Максим, спробуй і переконаєшся: бути щедрим - навіть дуже приємно!

Юля. А все, що приємно, нас робить щасливими!

Максим *(роздумливо).* Спробую повірити вам, друзі! *(Рішучо).* І спробую зараз же! Моя бабуня сьогодні

жде гостей. Казала, тому діл удома - ціла гора! Побіжу допоможу їй на кухні. Побачимось пізніше!

Артем, **Юля**, **Інна**. Приємної тобі щедрості!

Ведучий *(до залу)*. Гадаємо, дуже вірно вирішили друзі: щедрість – це коли ми робимо добро іншим, коли співчуваємо, ділимось теплом свого серця, коли допомагаємо дечим і таке інше. А наша щедрість нам же і несе радість!

Артем. Юля, Інна й Максим приєднуються до ведучого.

Максим *(глядачам)*. Я в цьому вже переконався! Бажаю й вам побільше таких радощів!

Артем. І це не дивно! Бо Сам Ісус Христос навчав:

Усі актори *(разом)*. „Блаженніше давати, ніж брати”.

Інна. Будьте здорові, друзі!

Юля. До нових зустрічей у нашому театрі!

Усі актори. До побачення!

Актори розкланюються.